

Poštnina plačana v gotovini.

OKTOBER
1941

Kip
Kristusa Kralja.
Ivan Pengov.
Lest msgr. J. Dostal-a

BOGOLJUB

Razlaganje božje postave.
(Glej pojasnilo: K našim slikam).

OKTOBER

XXXIX. LETNIK

1941-XIX

Kralju mučencev

V misli na Kristusa Kralja, ki je tudi in zlasti kralj mučencev — *Rex martyrum* —, sem te dni pregledoval mučeniške zgodbe, kakor jih je napisal učenik Allard. Najbolj me je pretreslo, kar sem bral o trpljenju katoličanov v severni Afriki za vlade vandalskih kraljev Genzerika, Hunerika in Tramazuda. Naj o tem nekoliko povem tudi vam.

Ko so Vandali temeljito opustošili Španijo, so vdrli l. 429 pod vodstvom kralja Genzerika v afriško Mavretanijo. Kmalu so zasedli vso rimsko Afriko in so jo strahovali več kot sto let, vse do l. 533, ko jih je premagal cesar Justinijan. Vandali so bili sicer sprejeli krščansko vero, toda skaljeno z Arijevo zmoto, da Kristus ni pravi božji sin. V Afriki so našli bujno katoliško življenje, kakor je bilo zacvetelo pod tamkajšnjim škofom svetim Avguštinom, ki je umiral prav tiste dni, ko so Vandali oblegali njegovo škofovsko prestolnico. Postavili so si dvojno nalogo: iztrebiti katoliško vero in presekati politično zvezanost z Rimom. Preganjali so predvsem tiste, ki so imeli večji vpliv na ljudstvo: škofove, plemenitaše, uradnike. A s tem ni rečeno, da so druge pustili v miru živeti.

Najmilejša kazen je bila izgon. Zgodovinar iz tistega časa — Viktor Vitski — našteva v knjigi »*Historia persecutionis africanae*« (Zgodovina preganjanja v Afriki) polno škofov in duhovnikov, ki so jih Vandali izgnali zato, ker so v pridigah namignili na kaj takega, kar je utegnilo žaliti njih uho. Omenili so n. pr. Faraona, Nabuhodonozarja ali Holoferna in je bilo dosti.

Genzerik je z dvora neusmiljeno odstranil vse, kateri niso bili vdani Arijevi krivi veri. Pretresljiva je n. pr. zgodba dvornega častnika Armogasta, ki se ni hotel izneveriti svojemu katoliškemu prepričanju. Dejali so ga na natezalnico in mu izpahnili noge; nato so ga obesili za eno nogo z glavo navzdol. Vse je tiho pretrpel; drugega ni govoril, kakor Kristusa je klical. Kraljevič Teodorik, v čigar službi je bil Armogast, ga je velel obglaviti, toda arijski duhovnik Jukund je ugovarjal: »Visočanstvo, če ga z mečem usmrtiš, ga bodo Rimljani proglasili za mučenca. Saj ga lahko počasi spraviš na oni svet s trpinčenjem.« Teodorik ga je poslal na deželo, da bi vzel v roke kramp in motiko; in da bi ga še bolj ponižal, ga je dal privedi v bližino

Kartagine, kjer ga je vpričo odlične družbe naredil za kravjega pastirja. Pa je kmalu umrl, ker ga je natezalnica tako zdelala.

Gledališki igralec Maskula je bil pri kralju Genzeriku v velikih časteh. Vladar je storil vse, da bi ga odvrnil od katoliške vere, a zvijače in obljube niso nič pomagale. Kralj se je razsrdil in mu ukazal glavo odsekati. Toda krvniku je naročil: »Obračaj se počasi, in če boš opazil, da omahuje, hitro udari; potem ne bodo mogli reči, da je za vero umrl. Če pa ne bo klonil, nikar ne vsekaj, zato da katoličani ne bodo imeli mučencev. Zgoraj imenovani zgodovinar Viktor Vitski pravi: »Oprt na Kristusa je ostal Maskula trden kakor steber in je vero slavno spričal. Če zavistni sovražnik iz njega ni hotel narediti mučenca, ga pa ni mogel pripraviti ob zasluženje spoznavalca.«

S tem pa ni rečeno, da Genzerik ni prelivaval katoliške krvi. Med pravimi mučenci se je posebno proslavil grof Sebastijan. Kralj ga je imenoval za svojega svetovalca, toda zahteval je, da se dá po arijansko prekrstiti. Sebastijan si je dal prinesiti hlebček s kraljeve mize in je dejal kralju: »Veličanstvo, ta kruh iz najlepše moke je šel skozi vodo in ogenj. Tudi mene je mlinjski kamen Cerkve zdrobil kakor moko, zmočen in zamešen sem bil s krstno vodo in pečen v ognju Svetega Duha. Če hočeš, podrobi ta kruh, ki ga imam v roki, v kosce, potem naj ga spet zamesijo in vsade v peč. Če bo po drugi peki boljši, ko je zdaj, bom storil, kar hočeš.« Viktor Vitski je zapisal: »Genzerik ni vedel, kaj bi rekel. Namesto, da bi kaj dokazal, je velel pogumnega moža usmrtiti.«

V službi Hunerika, najstarejšega Genzerikovega sina in prestolonaslednika, je bil odličen katoličan Satur. Hoteli so ga prisiliti, da bi prestopil v Arijevo krivo vero. Obljubljali so mu časti in bogastvo, a njegova zvestoba se ni pomajala; nato so poskusili z grožnjami, pa spet niso uspeli. Zdaj so mu pripravili strašno dušno trpljenje. Rekli so mu: »Če vere ne zatajiš, ti vzamemo vse premoženje, otroci bodo sužnji, ženo pa bomo poročili s poganjačem velblodov.« Grozna skušnjava: otroci so se mu vrgli k nogam, jokajoč, da se mu je trgalo srce; žena se je zgrudila predenj s hčerko, ki jo je imela še na prsih. A plemeniti mož je imel kljub temu pogum, da je vztrajal.

Vzeli so mu prav vse; ravnali z njim, kar najgrje so mogli, potisnili so mu v roke beraško palico, ljudem pa prepovedali, da bi mu kakor koli pomagali. Viktor Vitski to zgodbo spet ganljivo skkončuje: »Nekaj pa je, česar mu nihče ni mogel vzeti, belo oblačilo svetega krsta.

Genzerikov sin in naslednik Hunerik je odstranil ne samo z dvora, ampak tudi iz uradov vse, ki so odklanjali Arijevo krivoverstvo. Poleg teh je poslal v izgnanstvo veliko število duhovnikov in drugih vernikov, mož in žena, starčkov in otrok. Zgodovinar Viktor Vitski pravi, da jih je bilo 4966. Najprej so jih odpeljali v ječe v dve obmejni mesti. Tu so čakali strašno natrpani v gladi in umazaniji, da so prišli Mavri in jih odgnali v puščavo.

Veliko jih je bilo tako izčrpanih, da niso mogli hoditi. Mavri so jih kar za noge zvezali in jih vleкли kakor poginule živali. Seveda jih je vse polno umrlo, tako da so se pozneje njih grobovi vrstili kakor cestni kantoni.

Kartaginski katoliški škof Evgenij je sklical škofo k verskemu posvetovanju. Kralj Hunerik se je razjaril, velel prijeti najrazumnejše in najzgovornejše izmed njih in jih pretepesti s šibami. Vsak je dobil 550 udarcev, škof Letus, odločen in sila izobražen mož, pa je zgorel na grmadi. Izmed teh 466 škofov jih je 88 umrlo še v Kartagini, 28 jih je ušlo, 348 jih je moralo v izgnanstvo.

Do solz nas mora ganiti zgodba Viktorja iz Adrumeta, župana v Kartagini. Hunerik zahteva, da odpade od katoliške vere, Viktor pa njegovim odposlancem odgovarja: »Svest sem si Boga in Kristusa, mojega Gospoda; zato sporočite kralju, da je moj odgovor tale: Naj me vrže v ogenj, naj me izpostavi zverem ali trpinči s kakršnimi koli mukami; če ugodim njegovi želji, potem je škoda, da sem bil krščen v katoliški Cerkvi. Zakaj če bi tudi bilo s smrtjo vsega konec in bi ne upali, da bomo večno živeli, bi se ne hotel skazati nehvaležnega njemu, ki mi je dal svojo besedo, in to zato, da bi rešil minljive časti za nekaj trenutkov.«

Ta odgovor je kralja razkačil. Ukazal je, da naj visokega oblastnika strašno kaznujejo. Kraljevo povelje se je spolnilo in Viktor iz Adrumeta je trpel »do dne, ko je smrt okronala njegovo mučeništvo.«

Vandali seveda niso prizanesli ne katoliškim ženam in ne otrokom. Tepli so jih s šibami, obešali in sežigali. Ženskam so jemali obleko in jih javno bičali. Zastonj je klicala Dionizija: »Mučite vse moje ude, a pustite mi sramežljivost!« Posmehovali so se ji in so jo dejali še na bolj viden kraj, a mučenka je oblita s potoki krvi zbrano množico nagovorila in jo navdušila za pogumno trpljenje. »In s svojim zgledom,« pravi zgodovinar, »je rešila skoraj vse svoje mesto,« to se pravi, da je skoraj vsem rojakom vlila moč v dušo, da so bili stanovitni kakor sama.

Prišel je na vrsto njen edini sin, ves mlad in nežen. »Spomni se, da naju je naša mati Cerkev krstila v imenu svete Trojice!« Gledala ga je s plamenečimi očmi in predirala z neizprosnimi pogledi; in tako podprt je otrok umrl sredi muk. Mati je vzela mučenčka v naročje in ga pokopala v svoji hiši, da bi bila vedno pri njem.«

Ob tej junaški materi sem se spet spomnil Leona Bloya, čigar besede je zapisal »Bogoljub« pred dvema letoma, po kongresu Kristusa Kralja, za praznik Kristusa Kralja.

Leona Bloya so vprašali: »Za kaj vzgajate svoje otroke?«

Ne da bi trenil z očmi, je dejal:

»Za mučeništvo!«

To je globoka modrost vseh, ki živé Kristusu Kralju.

Josip Šimenc.

Venec zmage

*Ovijaj rok se mojih
ti venec čudovit;
iz rož skrivnosti polnih,
nebeških si povit.*

*Ta venec iz veselja
spleten in bolečin,
na delo odrešenja
mogočen je spomin.*

*Zdaj, ko po vsem se svetu
glasi trpečih jok,
nikdar teh rož nebeških
ne izpustim iz rok!*

*Marija ne dopusti
nesreče te nikdar,
da venec kdaj iztrgal
sveta bi mi vihar!*

*Do zadnjega vzdihljaja
naj trdno ga držim;
in zadnje zmage venec
naj priborim si ž njim!*

Fr. Neubauer.

Organizacija apostolskega dela

Nikdar ne moremo zadosti poudariti, kako močno važno in potrebno je apostolsko delo katoličanov. Od njega smemo pričakovati, da se bo naše versko življenje poglobilo in da se bo toliko in toliko nevernih spet vrnilo k Bogu in Cerkvi. Apostolska vnema nam velevala: če si veren, še bolj poglobi versko življenje in prizadevaj si z besedo, z dejanjem, z zgledom, z molitvijo in žrtvijo pridobiti za vero še druge. Marsikdo sliši ta klic k apostolski delavnosti in je pripravljen, da se odzove, ker razume naloge časa, ki nam jih pošilja Bog. To pripravljenost in dobro voljo, te apostolske moči je treba zaposliti; dati jim je treba dela in priložnosti, da kaj store za božje kraljestvo, da ne bodo edini delavci v vinogradu Gospodovem le maloštevilni duhovniki, ampak da bodo v njem delali različni apostoli, vsak na svojem mestu in tako, kakor bo njih delo bolj potrebno in uspešno.

Notranje jedro apostolata je gorečnost za božje kraljestvo in prizadevanje, da bi to kraljestvo raslo in si osvajalo ljudske množice.

Za uspeh apostolskega dela je pa važno, da se vse delo tudi po zunanje premišljeno, smotrno in pravilno uredi. Malo uspešno ali celo napačno bi bilo apostolsko delovanje, ko ne bi poznali primernih zunanjih sredstev in pravega načina, kako se hočemo približati onim, ki jih skušamo pridobiti. Zato je potrebno spregovoriti tudi o organizaciji apostolskega dela.

Beseda organizacija nam ni neznana. Slovenci imamo toliko različnih organizacij ali z domačo besedo društev, da je težko koga najti, ki bi ne bil član kakega društva ali organizacije. Pa tudi to dobro razumemo, kaj se pravi organizirati. Če je treba prirediti kako slovesnost, izpeljati kak gospodarski načrt ali kako skupno zadevo, se vsi prizadeti med seboj posvetujejo, kako bodo stvar organizirali ali uredili,

kdo bo vodil, kaj bo naredil ta, kaj oni, kaj bo treba pripraviti, kako bo treba delo nadzorovati in ob koncu vse narejeno pregledati. Kjer kakega podjetja ne znajo organizirati, se lahko zgodi, da so vse žrtve zastonj. Prav organizirati se pravi s pravilnim delom doseči uspeh.

V organizaciji člani ne ostanejo več le poedinci, ločeni med seboj in vsak sam zase, ampak so vzajemno združeni, delajo vsi za isti namen in je zato njih skupna moč kakor enotna sila z močnim vplivom. Član močne organizacije se čuti zaradi zveze z drugimi mnogo močnejšega. Cesar ne more doseči sam po sebi, doseže po organizaciji. Naj tudi posamezni udje od organizacije odpadejo, ostanejo pri njej še drugi in organizacija živi, deluje, napreduje. Čim več delovnih udov dobiva, tem več bo koristila organizacija.

Organizacije so človeški družbi pripomogle do velikega napredka; ne bilo bi prav, če bi njihove vrednosti ne uvaževali tudi v verskem življenju. Slovenci na tem polju — hvala Bogu — nismo zaostali. Že več desetletij imamo katoličani mnogo organizacij ali društev; nekatere imenujemo verske ali cerkvene, druge pa katoliške. Z obojnimi smo hoteli izboljšati in poglobiti versko življenje, poučevati ljudstvo v pravih naukih, da bi se moglo varovati sodobnih nevarnosti. Verska društva je ustanovila Cerkev, ker ji veliko koristijo pri njenem duhovnem poslanstvu; katoliška društva, ki jih ustanavljajo katoličani sami, pa Cerkev odobruje želeč, da bi verniki v njih pridno delovali za koristne svetne cilje.

Nekaterim se organizacije, tudi verske in katoliške, zde nepotrebna novotarija, češ da niso koristne in da še celo kvarijo nekdanje lepo župnijsko in mirno družinsko življenje, ker zlasti mlajše družinske člane, fante in dekleta, trgajo iz družinske skupnosti;

v župniji pa da tudi delajo razliko med tistimi, ki so v društvih in med tistimi, ki niso. Kaj naj rečemo na ta pomislek? Društvo, če je dobro in ima pravo vodstvo, ne sme ovirati župnijske ali družinske skupnosti, posebno kar se tiče službe božje in starodavnih verskih navad. Imejmo pa pred očmi, da hočejo verska in katoliška društva ljudi učiti, da bodo znali katoliško misliti in čutiti tudi takrat, kadar bodo zapustili svoj mirni domači kraj in dom ter prišli v nevarne razmere, kjer ne najdejo lepih starih navad. P r a v i kristjan bo le tisti, ki se ne samo drži starih dobrih navad in ne zahaja na slaba pota, ampak ki se poleg tega tudi živo prizadeva, da je v katoliškem duhu dobro poučen in vzgojen, da more skupaj z drugimi in v javnosti delati za krščansko mišljenje in življenje. Delavnost je vedno več vredna kot udobno mirovanje, načelna odločnost več kot splošna neizrazitost, katoliška naprednost več kot starokopitna zaostalost; sodobno apostolsko osvajanje sveta je pa celo prvo in najpotrebnejše. K temu pa bodo naše ljudi vzgojile prave organizacije.

Kaj je Jezus dejal onemu bogatemu mladeniču, ki je bil gotovo dober človek, saj je rekel Jezusu: »Dobri učenik, kaj naj dobrega storim, da prejmem večno življenje?« in je potem v razgovoru z Jezusom izjavil, da je spolnjeval vse zapovedi božje? Ali ni Jezus temu dobremu mladeniču povedal odločno besedo: »Pridi in hodi za menoj!« (Mt 19, 22.) Klical ga je torej na delo, pozval, naj svojemu dosedanjemu hvalevrednemu življenju doda še nekaj novega: apostolsko delavnost. In skazalo se je, da je bil mladenič dober človek, pač pa po svoje, recimo po starih nazorih, ni pa imel smisla in volje za kaj višjega, za nove naloge Kristusovega kraljestva.

Tako moramo tudi mi imeti za višjo popolnost tako krščanstvo, ki z vsemi močmi pomaga širiti božje kraljestvo. In to se v največji meri vrši po oni apostolski delavnosti, ki je urejena, organi-

*Kraljica rožnega venca
(Cerkov sb. Sabine v Rimu)*

zirana po društvih. Pij XI. je dejal, da podjetnost in dejavnost na vsakem področju, duhovnem ali tvarnem, potrebuje organizacijo. Tudi za versko in apostolsko delovanje so potrebne organizacije.

Pij XI. je to v nekem nagovoru zastopnikom verskih organizacij takole utemeljil: »Namenili ste se, da boste čim bolj okrepili in spopolnili svoje organizacije. Ni je misli, ki bi bila bolj koristna, bolj potrebna... V naših dneh vidimo, da se vse organizira, celo zlo. Zle sile se organizirajo na tako razsežen način, da se njihova moč grozno množi in da deluje na daljave. Potrebno je, da se tudi dobro, tudi dobre sile, tudi plemeniti podvigi organizirajo. Če ni organizacije, kaj še ostane? Ničesar razen partikularizem (strankarstvo) in individualizem (sebičnost); nesrečni besedi, mrzli besedi.«

Kaj pri tem mislimo, ako pravimo, da je treba tudi apostolsko delo organizirati? Pomislimo, da največje apostol-

sko delo v vseh časih vrši katoliška Cerkev po svoji hierarhiji. In kdo bi si upal trditi, da ni Cerkev vsak čas to delo skrbno organizirala, uredila, kakršne so bile zahteve časa in potrebe ljudi? Študirala je razmere, pripravljala apostole in misijonarje, izbirala sposobne, jih spodbujala k delu in žrtvam, jim delo primerno razdeljevala, skrbela za vodstvo in pomoč pri delu, priporočala njih delo molitvi in božji pomoči.

Apostolsko delo organizirati se torej pravi uporabiti vsa človeška, naravna sredstva, ko se delo še pripravlja in začnjenja in potem ves čas, ko se vrši; usposobiti ljudi, ki ga opravljajo, z vsemi pripomočki, da bo moglo njih delo roditi uspehe. Ta organizacija pa potrebuje še nadnaravno pomoč molitve in žrtve, ki mora stalno podpirati delo in trud človeških sil.

Apostolsko delo, ki se mu je izključno posvetila Katoliška akcija, ne sme prezreti važnih pripomočkov, ki jih nudijo organizacije. Zato se je Katoliška akcija odločila, da svoje naloge vrši po različnih organizacijah. Svoje posebne organizacije je ustanovila na čisto svoj način, druge verske in katoliške organizacije pa tudi pozivlja, da po svojih močeh vrše apostolske naloge.

Cerkev zapoveduje in naroča, naj se verniki organizirajo v verskih društvih, kakor so Bratovščina krščanskega nau-

ka, presv. Rešnjega Telesa, Apostolstvo sv. Cirila in Metoda, Družba za širjenje vere in Družba sv. Družine. Potem so še druga verska društva, ki jih Cerkev posebno priporoča: Tretji red, Marijine družbe, Apostolstvo mož, Rafaelova družba, Družba treznosti itd. Ravno tako Cerkev hvali in priporoča katoliška društva ali organizacije, da vanje vstopamo, v njih delujemo in njih delo podpiramo, ker uči skušnja, da se ljudje, ki ne marajo ne za verska ne za katoliška društva in njih delo, navadno odtujujejo Cerkvi in verskemu življenju.

Skušnja pa tudi kaže, da se je v naših verskih in svetnih organizacijah kljub nekaterim pomanjkljivostim vendarle vzgojilo veliko dobrih katoliških laikov, fantov in deklet, mož in žena, pa naj so se že bolj posvetili lastnemu posvečenju ali pa zunanjemu katoliškemu delovanju. Čeprav organizacije niso napravile vsega, mnogo dobrega so pa gotovo dosegle. In to moramo uporabiti tudi pri apostolskem delu, da naš apostolat ne bo samo neka nedoločna dobra želja, ampak odločna, enotna volja, premišljen načrt in dosledno zasledovanje končnega cilja. Zato Katoliška akcija vabi vse, ki hočejo vršiti apostolsko delo, da se organizirajo v njenih organizacijah in se nauče apostolsko delati in žrtvovati.

Al. Strupi.

Lepota in moč sv. Cerkve

Župnija — družina! Kratka beseda, pa pomenljiva. Družina v duhovnem pomenu, družina tudi v zunanjem pogledu. To se kaže vsak dan, pokazati se bo moralo posebno še po končanih dneh groze.

Gospod duhovni voditelj svojih ovčic se je zamislil: Kaj bo z mašno obleko, kaj s knjigami, kaj z drugimi cerkvenimi stvarmi? Če se uporabljajo, se obrabijo, če se ne uporabljajo, če leže v miru, se pa tudi kvarijo, morebiti še bolj. Kdo bo vse popravil, kdo novo napravil! Pred duhovnega gospoda je stopila silna

moč skupnosti in ta moč se mu je prikazala v nam vsem znani, pa morebiti premalo uvaževani bratovščini presv. Rešnjega Telesa.

»A, kaj bratovščina! To je za ženske! Ne pa za nas, ki smo fantje od fare«, je po svoje modroval Podlipnikov.

»Pa prav zato je za vas, ker ste fantje in moške od fare«, mu je odvrnil duhovnik.

»Ali ni lepše, če bi dal en sam nekaj napraviti?« je menil v svoji bahavosti Tomažev Tine. »Naj se pa napiše,

kdo je napravil. Ime, ime, to je tudi nekaj vredno. Še poznejši rodovi bodo vedeli povedati, kaj je kdo pri cerkvi napravil in kdo je to in to daroval.«

»Lepo, Tine, lepo. Toda pomisli, da vse, kar je cerkvenega, navadno precej stane. Koliko je pa tistih bogatih, ki bi bili voljni kaj več odrediti?«

Med zborovalci je nastal mučen molk.

»Res je lepo, če eden zmore dosti in daruje del tega, kar ima, svoji cerkvi; ali koliko je pa tistih, ki bi imeli dosti...? In ali se ne drži vsega tega kos bahavosti in prevzetnosti! Ali ni rečeno, da naj ne velevica, kar je dala desnica? In obratno!«

Po eni strani odobravanje, med bahači pa molčanje.

»Seveda ne odbijam tistih, ki se hočejo sami postaviti in odlikovati. Še vabim jih, naj dajo od svojih obilnosti čimveč za čast božjo.

Ali bojim se, da se bo število tistih, ki mislijo biti odlični cerkveni dobrotniki, skrčilo morda celo na ničlo. Pa nič zato. Saj se da z malimi doneski vseh tudi veliko napraviti. Kako že pravi oni rek? »Kamen na kamen — palača, zrno do zrna pogača«. In prav ta namen ima bratovščina sv. Rešnjega Telesa. Z majhnimi doneski mnogih članov, ki jih nebeški Oče tudi vidi, na skrivnem vidi, se da veliko storiti za slavo božjo. Ali vam, dragi zborovalci, ni več znana svetopisemska povest o ubogi vdovi?

»Nekaj sem slišal, pa ne vem več dobro.«

»Jaz sem jo pa že davno pozabil.«

Sv. Terezija Det. J.

»Pridi nevesta Kristusova!«

»Raje reci, da nikoli nisi nič o njej vedel,« je zlobno pripomnil Matijev Matič.

»Skoraj imaš prav. Zdi se mi namreč, da mi vsi Sv. pismo veliko premalo poznamo. Marsikaj beremo sedanje dni, hlastamo po vojnih in drugih novicah, premlevamo vsake vrste politiko, požiramo bajke in povesti, novele in romane, božjo besedo pa zanemarjamo, zato jo premalo poznamo.«

»Nam pa vi povejte, kako je bilo z omenjeno vdovo.« »Takole. Ljudje so se drenjali in metali svoje darove v tempeljsko skrinjico, recimo po naše v

Reliefna (vzbokla) podoba sv. Frančiška Ser.

na frančiškanskem nagrobnem spomeniku na Brezjah. Glej str. 347.

pušico. Vrstili so se bogati, manj premožni in reveži.»

»Kaj so pa reveži, ki niso nič imeli, dajali?«

»Ne bodi no, Jaka! Ne tehtaj te besede in ne cepi, saj veš, da ga menda ni reveža, ki bi bil brez beliča.«

»Modra je ta!« je pripomnil Tomažev.

»Torej, naprej! Ljudje so v bogajme dajali, božji mašnik jih je pa opazoval. Tedaj je pa prinesla svoj dar v tempelj tudi uboga vdova. Darovala ni veliko, a dala je vse, kar je imela. In Gospod, ki je vse to na skrivnem videl, je vdovo pred vsemi ljudmi pohvalil.«

»Ali bo tudi nas pohvalil?«

»Menda vendar. Zakaj pa ne! Ali veš, kako pravi naša pesem?

Ti ne gledaš na darove,
saj vesoljni svet je tvoj;
majhen darček revne vdove
je bil velik pred teboj.

Vidite, taki bomo tudi mi z majhnimi darovi, ki jih bomo darovali po bratovščini presv. Rešnjega Telesa našim cerkvam in pokazali, da smo člani božje družine, ki ima skupno ime »župnija«. Z majhnimi darovi bomo vsi spričevali, da smo otroci enega Očeta, ki ukazuje soncu tudi na nas sijati.«

Tako smo tistega dne reševali vprašanje majhnih darov, ki veliko premorejo, če jih darujemo skupno iz pravega namena. Darovi, ki gredo za lastno slavo in hvalo, bodo pa ostali brez veljave.

»Pa je treba pri bratovščini sv. Rešnjega Telesa tudi nekaj moliti, ali ne?«

»Tudi to ne bo škodovalo. Samo nekaj se mi zdi potrebno pripomniti. Zdi se, da se nekateri že same besede »molitev« ustrašijo. To so predvsem tisti, ki opravljajo molitve kakor brez misli, brez pobožnosti, kakor bi mlin ropotal.«

»Kaj naj pa mislimo? ko je tako težko ves čas Boga pred očmi imeti — je sodil Podlipnikov.

Pa misli vsaj na to, kar izgovarjaš, ali kar hočeš od Boga izprostiti. Misli in občuduj velika božja dela, ki jih vidiš in gledaš okrog in okrog sebe. Zavedaj se, da se pri molitvi pogovarjaš z Bogom, ki je kralj nebes in zemlje, ki bo tvoj Sodnik, pa boš spoznal, kako nečastno bi bilo, če bi hotel svoje molitve brez misli, brezčutno in čimprej zdrdrati. Moč molitve je velika, vendar ji pa moramo veljavo, moč in življenje dati mi sami: domača hiša — družina, župnijska družina, sv. kat. Cerkev — družina. Družinska misel naj vedno spremlja naše molitve; pa bomo vsekdar imeli pred očmi Boga, ki je naš Oče in ne samo moj Oče. Zavest skupnosti v molitvi in v darovih — to bo dvignilo moč vesoljnosti do neskončne neskončnosti...

J. Langerholz.

Monumentalni spomenik sv. Frančiška v Rimu

(Postavljen l. 1926 ob 700 letnici)

Pol stoletja mašništva

Pridíga ob zlati maši sedmero tovarišev v ljubljanski stolnici na Veliki Šmarin.

(Govoril zlatomašnik prelat Janez Kalan.)

»Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju. Zakaj ozrl se je na nizkost svoje dekle, ... in velike reči mi je storil On, ki je mogočen in je njegovo ime sveto!« (Lk 1, 47.) Tako je zapela v neizmerni hvaležnosti Marija pred Elizabeto; tako je zapela na današnji dan, ko so jo v nepopisnem triumfu sprejela nebesa v svojo sredo.

Moja duša poveličuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu, mojem Zveličarju, ker se je ozrl na nizkost svojega hlapca; zakaj velike reči mi je storil On, ki je mogočen in ki je njegovo ime sveto! Tako s hvaležnim srcem lahko pojemo danes tudi mi zlatomašniki, ki smo prišli obhajati svoj zlati jubilej skupno sem v stolno cerkev. Pred petdesetimi leti smo stali, klečali in na

obrazih ležali kot mladi fantje tukaj pred velikim oltarjem, ko je škof Misija položil na nas svoje roke in nam podelil svete oblasti mašništva. Kot starčki stojimo danes tu pred istim oltarjem. Na žalost — ne vsi! Da jih pet ni moglo, to je debela kaplja bridkosti v sladkost današnje slavnosti.

Kaj naj vam, dragi v Gospodu, ki ste se prišli naše zlate maše udeležiti, kaj naj vam danes rečemo?

Petdeset let!... Oh, kako kratka so!... Če bi nam bil ob novi maši kdo rekel: Ti boš učakal zlato mašo, bi bili mi rekli: Kaj, tako dolgo bom živel? O, kdaj bo še to! — Danes pa rečemo: Kako hitro so minila! Kako urno poteka leto za letom! Kako brž se steče človeško življenje! Star človek

gleda svet v vse drugačni luči kot mlad. Ko ta gleda naprej, se mu vidi dolgo; ko se starec ozira nazaj, vidi, da je bilo kratko.

Kakor blisk je naše življenje — v primeri z večnostjo. Včeraj nas ni bilo, danes smo, jutri nas več ne bo. Kakor rožica je človek, ki vzcvetè, usahne in se pokosi; kakor senca, ki traja od jutra do večera. »Zvonovi, zvonite, na delo budite, ker naše življenje le kratek je dan!« Kaj nam hoče povedati to drugega, kakor kar pravi Tomaž Kempčan: Nečimrnost nad nečimrnost in vse nečimrnost — razen Boga ljubiti in njemu samemu služiti!«

O življenje, kako dragoceno je! Kako dragocen ta kratki čas! Kako modro ravna, kdor ta leta dobro porabi, porabi za to, za kar so nam dana, kdor jih izpolni in napolni z dobrimi deli, da ima Bogu ob sodbi kaj pokazati! Marta, Marta, veliko se trudiš in ženeš tu na svetu, ali le eno je potrebno: *Skrbeti za srečno večnost!* Kdor tako dela, si je izvolil najboljši del, ki mu ne bo odvzet. To je resnica, to je prvi nauk, dragi verniki, ki ga nam in vam daje petdesetletnica mašništva.

*

Petdeset let mašništva! Velika milost je to, dragi moji, velika milost! Milost, da je Bog z nami tako dolgo potrpel, prenašal naše slabosti in nas obsipal z dobrotami. Velika milost, dragi verniki, kajti rečem Vam: Duhovnik biti je lepo.

Knjigo bi moral napisati, če bi hotel to lepoto opisati, knjigo. Kaj si more človek želeiti na svetu lepšega! Da se ozremo samo na dve duhovniški opravili ali oblasti!

Vsako jutro gre duhovnik v zakristijo, se tam obleče v cerkvena oblačila, kakor bi se hotel odtegniti zemlji in govoriti samo z Bogom. Gre k oltarju, se pri stopnicah globoko skloni in prizna, da ni vreden stopiti pred božje obličje. Potem dvigne roke, kakor Mozes na gori in prosi zase in za svoje verne, da bi v najsvetejše stopili s čistimi srci. Ko se pozneje med posve-

čevanjem skloni na oltar in v skrivnostni tišini izreče božje besede: »To je moje telo...« se streseta nebo in zemlja, in v njegovih rokah je sam veliki in večni Bog, zavrt v nežne pleničice belega kruhka... In v njegovem srcu odmeva, kar pojejo na koru pri slovesni maši: *Benedictus, qui venit in nomine Domini!*... Toda v zavesti svoje nevrednosti bi skoraj zaklical: Gospod, beži od mene, ker sem grešen človek!... Pa ne, ne, ostanj pri meni, saj si vsa moja sreča, moje zveličanje, moje vse! Blagoslovljen, ki prihajaš v imenu Gospodovem!... In potem, ko se nekaj časa na tihem pogovarjata, se objameta in združita, kakor se dva najprisrčnejša prijatelja objeti ne moreta, in združena ostaneta. In njegova duša poje: »Moja duša poveljuje Gospoda in moj duh se raduje v Bogu mojem Zveličarju...«

To je duhovnikovo opravilo dan za dnem. »To delajte v moj spomin« je naročilo Gospodovo, in to naročilo izvršuje mašnik vsak dan. — Povejte, ali ni to lepo življenje? Skoraj nebeško. S telesom smo na zemlji, a opravila imamo nebeška. Saj pravi sveti Pavel: »Naše občevanje pa je v nebesih...«

Poglejmo drugo izredno pravico in oblast duhovnikovo!

Mašnik si dene okoli vratu višnjevo štolo in se poda v tesno in temno kamrico, ki pred njo kleči grešnik, zgubljen sin ali hči. Kdo ve, kje je taval in blodil; v srcu je ves zamazan in raztepen. Oblaki božje jeze so zbrani nad njegovo glavo in če udari iz teh oblakov strela, mu bo gorjé! Mašnik posluša njegovo obtožbo, dvigne svojo roko in reče nad njim: »Jaz te odvežem v imenu Očeta in Sina in Svetega Duha.« In oblaki božje jeze se razprše, sonce božje milosti posije nanj; zopet je prijatelj, ljubljenec, otrok božji. — Duhovnika pokličejo k bolniku, ki leži in ječi v bolečinah in čaka zadnje ure, ko se ima odločiti njegova večnost. Morda zija pred njim odprt pekel. Duhovnik posluša zgodbo njegovega življenja in zopet reče: Jaz te odvežem... In pekel se pred njim zapre, nebеса odpró in duša gre gledat in vekomaj uživat obličje božje...

Vprašam: kateri vladar na zemlji ima tako moč? ... »Katerim grehe odpustite, so jim odpuščeni.«

O, duhovnik biti je lepo!

Zato ni čudno, če verni ljudje duhovnika spoštujejo in vidijo na njem nekaj častitega in vzvišenega.

*

Duhovnik biti je lepo, dober duhovnik biti, dragi moji, je — težko! težko! ...

Kdo pa je ta mašnik, ki ima take nadčloveške, božje pravice in oblasti? Ubog človek je, grešen Adamov otrok, po svoji naravi nagnjen k vsemu slabemu. Kakor vsi drugi, se mora tudi duhovnik boriti s slabostmi svoje narave. In kako je ta boj težak, ve, kdor skuša. Če je sv. Pavel vzdihnil: »Vidim pa v svojih udih drugo postavo, ki nasprotuje postavi mojega duha... Jaz nesrečni človek! Kdo me bo rešil telesa te smrti!« (Rimlj 7, 23.), koliko več vzroka tako vzdihovati imamo mi!

Ljudje hočejo, da naj bo duhovnik angel, brez greha, brez madeža, brez sence. Seveda bi bilo to lepo, ko bi bilo mogoče. Verjemite mi, da bi bili mi radi angeli, a nam nočejo zrasti perutnice, da bi se dvigali proti nebeškim višavam. Hoditi moramo po tej umazani zemlji in ni čudno, če se tudi sami kaj umazemo. Nevredni hlapci Gospodovi smo, slabi inštrumenti v božjih rokah. Zakaj je Bog nebeške zaklade izročil v roke slabotnim ljudem, tega ne vem. To pa vem, kar je On sam rekel apostolom in kar velja tudi nam: »Niste vi mene izvolili, ampak jaz sem vas izvolil in postavil, da pojdete in obrodite sad in vaš sad ostane.« (Jan 15, 16.).

Poleg tega, da se mora duhovnik boriti sam za svojo dušo, mora skrbeti tudi za duše drugih in gorje, če katero zgubi! ... Če hlapec — pravi sv. Krizostom — gospodarju pokvari ali zapravi konja, je huda nesreča; a kakšna nesreča je šele, če bi duhovnik zapravil dušo! O, dragi moji, skrbeti za duše, da se ne pogube, to je nadčloveško težko breme. Za angele pretežko, nikar za ljudi! Ta odgovornost! ... Kadar se mi je zdelo, da nisem kaj prav napravil,

Francišškanski nagrobni spomenik na Brezjah

(Glej pojasnilo »K našim slikam«)

sem vzdihnil: Moj Bog, zakaj si mene izbral za tako delo, ko nisem za to! Zakaj nisi izročil tega angelom?! Zakaj nisem ostal hlapec, ki ima opraviti samo z živino, ne pa z dušami, katerih življenje sega v brezkončno večnost!

Če se ima vsak človek bati božje sodbe, kako šele duhovnik, ko mu bo Sodnik velel: »Daj račun o svojem hiševanju!« Kje so duše, ki sem ti jih izročil? Za nas zlatomašnike, ki smo stari, bo ta obračun kmalu prišel. »Če boš na grehe gledal, Gospod, Gospod, kdo bo obstal!«

Spomni se, o Jezus mili, da so zame te umorili, prosim, tisti dan se vsmili! ...

Iz teh vzrokov, dragi verniki, mašnik pri darovanju, ko drži hostijo na pateni, daruje spraven dar najprej zase »pro innumerabilibus peccatis et offensionibus et negligentibus meis (za svoje brezštevne grehe, žalitve in malomarnosti), potem šele za druge.

Iz teh vzrokov pa, prosim vas, imejte potrpljenje z našimi slabostmi in molite tudi za duhovnike! Mi molimo za vernike, pa potrebujemo veliko molitve tudi sami. Prosim vas, molite posebno danes, pa tudi sicer veliko in goreče za nas! Če molite za duhovnike, ne molite samo zanje osebno, marveč molite za blagoslov njihovega dela, ki je od njega toliko odvisno! Molite za kraljestvo božje in za zveličanje duš.

— — — — —

Se enkrat ponavljam: Duhovnik biti je lepo, dober duhovnik biti je težko.

Dober duhovnik živi ves za svoje ljudstvo. In tudi to je lepo! Naša najsrčnejša želja je, da bi ljudje, ki so izročeni naši skrbi, bili dobri in srečni. Pri vseh naših slabostih, lahko z mirnim srcem rečem: Ljudstvo nima boljšega prijatelja, kakor je duhovnik. Da bi ljudje lepo živeli in srečno umirali, da bi bil ves narod kreposten in srečen, da bi po vsem svetu vladalo kraljestvo božje, da bi mogli vse k Bogu pripeljati, to je naša misel, naša želja, naš vzor, gonilna sila našega dela in truda.

Hvaležnosti za to pa nimamo pričakovati! Saj vemo, kaj je plačilo sveta. Menda ste slišali, kako so se zdaj v zadnjem času vedli mnogi izmed našega ljudstva, posebno v nekem delu naše dežele, nasproti duhovnikom. »Ljudje se naslanjajo, ko duhovnike preganjajo«, mi je rekel visok uradnik na Dolenjskem. »Do sedaj so nas... komandirali, zdaj nas ne bodo več! Prišla je naša rešitev!«

Ko so ljudje v stiski, se najprej obrnejo na duhovnika: »Gospod, pomagajte!« A v navalu strasti najprej padejo po duhovniku: »Ti so vsega krivi! Po njih!« — To se malo čudno ujema; a je pač naš delež tak, kakor je bil delež Kristusov. »Učenec ni nad učiteljem.« (Mt 10, 24.).

Kaj se je v slovenskem jeziku že vse govorilo in pisalo zoper duhovnike!... Ali ni morda prišla kazen, ki je v tem, da je zdaj več ko polovica naše domovine

brez duhovnikove pomoči, brez službe božje in brez zakramentov žive in umirajo?...

Kaj bi bilo z našim narodom brez duhovnikov! Posebno prej, ko je bilo svetne inteligence med Slovenci tako malo. Kaj so duhovniki storili za narod, ne samo v verskem, ampak tudi v narodnem, gmotnem in kulturnem oziru od Slomška in Baraga pa do Jegliča, Kreka in drugih! Če bi pa prišlo do takega prevrata, bi zopet duhovniki prvi trpeli. A kljub vsemu temu ne želimo nič drugega in bomo tudi delali z vsemi močmi, da bi bila bodočnost našega naroda srečna, da bi bilo naše ljudstvo krepostno in blagoslovljeno in da bi se enkrat vsi pri Bogu našli.

»Pravičnost je iz vere« — pravi veliki pridigar sv. Pavel. »Kako pa naj verujejo v tistega, o komer niso slišali?« (Rimlj 10, 6 in 14.)

Petdeset let! Koliko se je v tem času spremenilo! Ljubljana je postala trikrat večja, po številu hiš in po številu duš. Toda — toda — s skrbjo in žalostjo opazamo, da se cerkve, torišča našega delovanja, vedno bolj praznijo. Kako je bila tale ljubljanska stolnica v naših mladih letih pri pridigah lepo obiskana, pri kršč. nauku popoldne pa nabito polna. Zdaj pa včasih taka praznota!... Ljubljancani, zakaj ne poslušate več radi besede božje? Če ne boste poslušali besede božje, bo vedno manj vere. In živeti brez vere — ali je vredno?! Ali ima življenje brez vere in večnosti kak pomen in namen? Kultura naj bi vero nadomestila? Kako! Ali ne vidite, ali ne skušate, da kultura brez vere vodi le v strašno — barbarstvo?!

— — — — —

Petdeset let mašništva! Kolika milost božja! V teh letih je opravil vsak izmed nas nad 18.000 sv. maš, vsi skupaj pa okoli 200.000. Koliko zakramentov je bilo podeljenih po naših rokah! Koliko duš smo poslali v nebesa, ki nas, upamo, tam čakajo! Zato po pravici preveč danes naša srca čut iskrene hvaležnosti in bomo zapeli na koncu sv. maš iz polne duše: »Tebe, Boga, hvalimo!«

Vi pa pojte z nami: »Hvala večnemu Bogu! Vse stvari ga zdaj molite, Stvarniku, dobrotniku večno slavo zadonite!« Slavimo Očeta in Sina s Svetim Duhom! Hvalimo in povišujemo ga vekomaj!

Ti pa, o Marija, danes venčana, ki si nas spremljala s svojo materinsko po-

močjo vse življenje, spremljaj nas do zadnjega diha! Spremi nas končno pred božjega Sodnika, da nam bo sodba milostna! In po tem revnem življenju pokaži nam Jezusa, blagoslovljeni sad svojega telesa, o milostljiva, o dobrotljiva, o sladka Devica Marija! Amen.

»Samo, da sem pošten«

So ljudje, ki hočejo biti nadvse modri. Ta in oni je malo pogledal po svetu, pa se zato mogočnega dela in vse, kar je domačega, v nič devlje. Če se je versko zanemaril, se rad povzpne do znane puhlice, ki se v raznih inačicah takole ponavlja: »Katere vere se držiš« — tako modrujejo — »če imaš sploh kakšno vero ali pa nobene, to je končno postranska stvar. Glavno je, da si pošten. To je dosti.«

Najkrajše zavrnemo tako drzno, neutemeljeno in nevarno govorjenje, da pravimo s francoskim pisateljem Segurjem: »Seveda je to dosti, da ne prideš na vislice; ne zadostuje pa, da bi prišel v nebesa.«

Toda zgorajšnjega lahkomisljenega in protiverskega izreka ne moremo kar tako mimo pustiti, že zaradi tega ne, da znamo ob takih priložnostih blebeteče krepko zavrniti.

Najprej vprašajmo: Če bi bilo vseeno, katere vere se kdo drži, zakaj se je pa božji Zveličar toliko prizadejal, da nam je vlil prave pojme o Bogu in da nas je naučil Boga prav častiti in ljubititi?

Dalje vprašajmo: Kako pa sodite o poštenosti? Kaj pomeni »poštenost«? Ali mislite, da more biti človek, ki odriva vero ali jo je že zadušil, res pošten?

Morda bomo dobili za odgovor pritrdilno besedo. Lahko se zgodi, da bodo za primer omenjali kako znano osebo,

ki ne hodi ne v cerkev in ne prejema zakramentov, pa velja drugače za pošteno in neoporečno.

Toda ta »poštenost« je zgolj zunanja. Če pa besedo »poštenost« presodimo iz vseh vidikov, če jo ogledamo od vseh strani in pretehtamo njeno vrednost po pravem in odločilnem jedru, bo naš zaključek ves drugačen. Prepričali se bomo, kako pičlo je to in pred božjim Sodnikom malo vredno, kar znači posvetnjakom beseda »poštenost«. Njih poštenost je omejena zgolj na zunanje predpise dostojnosti ali olikanega vedenja. Tega se drže do pičice in tenkovestno. Prav tako so natančni in pazljivi, da ne pridejo navzkriž z določili svetnih postav.

Kaj pa njih notranjost? Njih duša? Njih misli? Njih skrita dejanja? O tem ne ve svet, ne vedo ljudje prav nič. Oko božje, ki vse vidi in mu ni nič prikrito, opazi prav pogosto pod zunanjim plaščem »poštenosti« samo gnilobo in blato, četudi je zastrto z elegantno zunanjostjo in vonjavo obleko.

O takih poštenjakih je zapisal pisatelj V. Rathenau tole: »V smislu sodobne pravnosti in evropske lažne npravstvenosti je poštenjak vsakdo, ki poravnava nujne dolgove, ki se na laži ne da ujeti, ki ne daje javnega pohujšanja, ki ima pri svojih kupčijah in opraviilih kazenski zakonik pred seboj, ki je hkrati lepo oblečen... To je vse.«

Človeška družba potrebuje res častnih in poštenih ljudi. Toda resnične poštenosti moremo iskati in najti le pri verstvenih osebah. Kdor versko ne živi, temu manjka notranje moči; samo ta ga more ohraniti v težkih položajih življenja na poti poštenosti. Samo res pravo versko življenje te usposobi, da se ne daš speljati in podkupiti od krivičnega dobička, ko te tare stiska; da kot sodnik nepristransko ravnaš in razsojaš, da kot učitelj po zaslugi in vrednosti pišeš označbe v spričevala, da kot trgovec in prodajalec ne uporabljaš zvijač, ne ponarejaš blaga ali tekočin in ne ukanjaš pri meri in tehtnici, da ne prikrivaš bistvenih napak pri živini ali pri blagu.

Brez vere ni poštenosti in je biti ne more. »Brez Boga« — piše škof T. Toth

»postane človeška družba tolpa razbojnikov«. Iz dneva v dan beremo o samomorih. Samomor pa spada med največje grehote, ki jih je mogoče storiti. In vendar je tega zla čimdalje več. Zakaj? Zato, ker gineva vera in z njo zaupanje v Boga.

Življenje naše je čas težkega dela in resnih poskusenj. Nema lokrat pridrve viharji težav in stisk nad nas. V križih nam je edino upanje, vir moči in trdna opora — vera v Boga. Brez vere ni mogoče živeti, zato se ne smemo čuditi, če segajo ljudje, ki so zapravili vero, v poskusnjah življenja po revolverju.

Zdihnimo večkrat s sv. Petrom, pravakom apostolov: »Gospod, h komu pojdemo? Besede večnega življenja imaš in mi verujemo in vemo, da si ti Kristus, Si nbožji.« (Jan 6, 68.) č.

Takole iskro je dobro razpaliti

Bil je čas, ko ni bilo nobenega človeka; Bog je pa že bil. Bil je čas, ko se še nobena ptica ni spreletavala po zraku, ko še nobena riba ni švigala v vodi; Bog je pa bil. Bil je čas, ko ni žuborel noben studenec, ne zelenel travnik, ne vzhajalo sonce, ko se ni iskrila še nobena zvezda na nebu; Bog je bil. Tisoči let so pri njem kakor dan. Še sence premembe ni na njem.

Zdaj pa premisli: Človek je odličnejši ko vse druge stvari na zemlji, ker ima dušo, ki je Bogu podobna. Tvoja duša ima sicer začetek, konca pa ne bo imela. Vse umrje, vse preide in mine — duša ne. Tisoč in tisoč let se odmakne — tvoja duša živi. Ljudje, milijoni umrjejo — tvoja duša živi. In kako živi? V večni blaženosti ob božji strani, ali v večni muki — proč od Boga!

V zakladnici perzijskega šaha — tako se sliši — je zemeljska obla (globus), pa ne taka, kakršno vidimo po šolah, marveč obla s premerom 30 cm, ki je neprecenljive vrednosti. Na njej morje in dežele niso naslikane, ampak označene in obložene z izrednimi dragulji. Anglija n. pr. z rubini, Indija z blestečimi demanti, morja s smaragdi itd. Ta globus se s cenami v številkah ne da označiti ali oceniti.

Ko se je med svetovno vojno ruska armada bližala Indiji, so Indijci spravili najprej to dragocenost na varno.

Ali paziš ti tako skrbno na svojo dušo, na ta zaklad, ki je vsekakor bolj dragocen kot šahov globus, kot ves svet? Ali se brigaš zanjo, za njeno rešitev?

Naj ima kdo še toliko trpeti, bo vse lahko prenesel, če ni zgubil poguma in če ima dobro upanje, da bo kmalu bolje. Star pregovor pravi: Če si zgubil denar, si nekaj zgubil; če si zgubil dobro ime, si veliko zgubil; če si zgubil pogum, si vse zgubil. Nekaj — hvala Bogu — pa ti vendarle še ostane:

Jezus Kristus in njegovo milostno Srce, tolažba in upanje malosrčnih, zapuščenih, obupanih. (Hattler.)

»Ni potrebno, da bi morali vsekdar čuti ti božjo bližino, da le živimo v božji pričujočnosti!« (Zwenger.)

Po Baragovih stopinjah k Mariji

(Za Marijine družbe.)

Če hočemo le malo krščansko militi, spoznamo kmalu, kako se povsod v stvarstvu kaže vidno čudovita modrost in skrbno vodstvo božje previdnosti. Posebno vodi ta previdnost pota človeškega življenja, zlasti pa se kaže polno ljubezni in modrosti do tistih, ki Boga iščejo in ga ljubijo. Tako, neskončno modro vodstvo božje previdnosti se vidi tudi v življenju svetniškega škofa Friderika Baraga, in sicer tako jasno, da se dá kar z roko prijeti — zlasti še glede ene stvari: kako ga je vzgajala v velikega častilca Matere božje.

I.

Najprej je dal Bog že Baragovi materi izredno ljubezen do Marije — in samo On ve, kako in odkod je dedovala to ljubezen tudi ona. Brž ko so njeni otroci — Friderik je imel še dve sestri, starejšo Amalijo in mlajšo Antonijo — nekoliko odrasli, jih je navajala med drugim k molitvi rožnega venca. Vsak dan jih je ali jemala s seboj na grajski hodnik ali pa ostala z njimi kar v sobi ter molila z njimi gori in doli gredé to Mariji tako drago molitev. Ljubezen do te pobožnosti je nesel Baraga tudi v svoj indijanski misijon. Tako zelo je navdal z ljubeznijo do rožnega venca svoje spreobrnjenke, da so molili to prelepo Marijino molitev kar po dvakrat, trikrat na dan. Od dobrih staršev, iz stare lepe navade našega ljudstva se

je naučila moliti rožni venec Baragova mati, od nje Baraga sam in od njega njegovi Indijanci v Ameriki.

Ta njegova ljubezen do Marije pa se je posebno poglobila, ko je l. 1816 prišel kot 19 letni študent na vseučilišče na Dunaj. Tu ga je namreč božja previdnost pripeljala pod vodstvo sv. Klementa Dvořaka, velikega častilca Matere božje. Ta svetnik pa je dobil ljubezen do Marije posebno od ustanovitelja svojega reda — bil je to redemptorist —, sv. Alfonza Ligvorija, ki je po vsem katoliškem svetu znan kot velik častilec Matere božje. Kar je vsejala mati v Friderikovo otroško srce, to je gojil v njem sv. Klemen Dvořák — ve-

Kapelica sredi Blatne Brezovice pri Vrhniki

liko Ligvorijevo ljubezen do preblazene Device Marije.

Pravemu Marijinemu častilcu pa ni zadosti, da časti to nebeško Mater sam, ampak si prizadeva, kar se da, da jo ljubijo in časte tudi drugi. Prilika za ta Marijin apostolat se je nudila Baragu, ko je po dovršenem bogoslovju prišel l. 1824 za kaplana v Šmartin pri Kranju. Tu je dobil že vpeljano neko posebno pobožnost do Marije, tako imenovano »pobožnost do skromne Matere božje«. Kakor cvetlica sredi puščave je rasla ta pobožnost sredi tedanjega ozkosrčnega in mrzlega jožefinisma posebno v kranjski in loški dekaniji. Baraga je to pobožnost z veseljem pozdravil. Ker je bila razširjena zlasti med ženstvom, so se imenovalle te Marijine častilke »kronarice Matere božje«. To ni bila kakšna bratovščina — cesar Jožef II. je bil prepovedal vse bratovščine! — ampak so se te kronarice kot neko društvo zbirale ob nedeljah in praznikih v cerkvi k skupnemu češčenju Matere božje. Baraga je sprejel v to društvo kakih 30 novih članic. Da bi jim vlil v srce vedno več gorečnosti za Marijino češčenje ter jih vzgojil v pravi pobožnosti do Marije, je spisal zanje »Bukvice kronaric Matere božje«. Te »bukvice« niso bile tiskane, ampak so se širile med članicami samo v rokopisu. In kdo bi si mislil? Ravno ta vnema za Marijino češčenje je bil izmed prvih vzrokov, da so ga v onih žalostnih časih preganjali. Za kazen je moral iz Šmartina in so ga prestavili v Metliko na Dolenjskem.

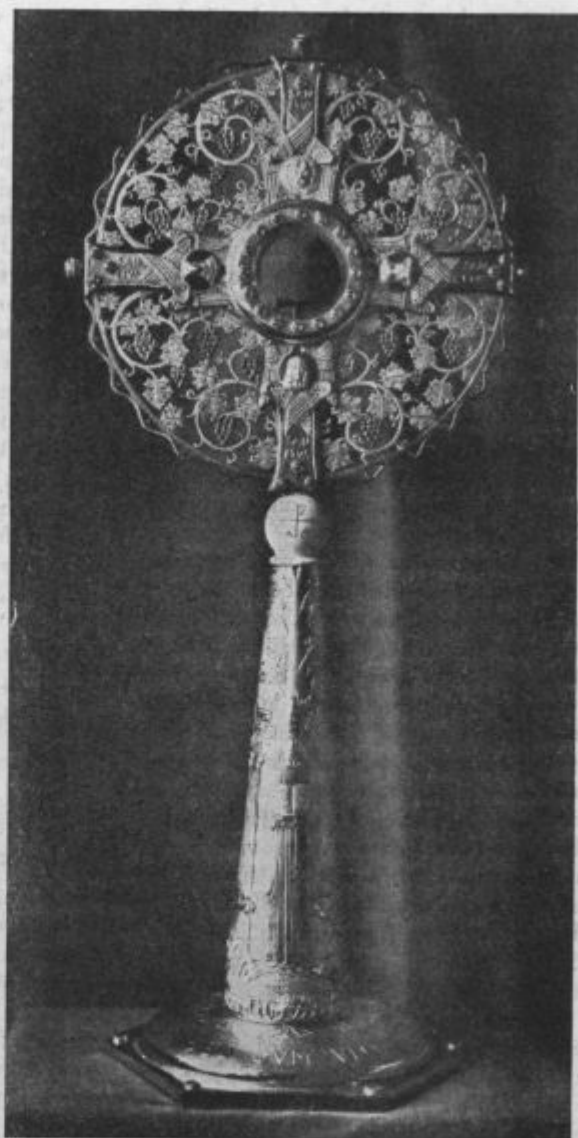
Ali Baraga se ni dal prestrašiti. V Metliki je prijel znova za pero, zdaj pa tako, da je prevedel iz francoščine knjigo »Od počestvenja in posnemanja Matere božje« in jo dal v tisk. V uvodu te knjige toži, da je bilo do tedaj še tako malo slovenskih knjig o Mariji — in pristavi: »dasiravno bi se spodobilo, da bi jih bilo veliko, zakaj Marija je posebna patrona slovenskega ljudstva«. V nekem pismu pravi o tej knjigi: »Večkrat hočem tudi Boga prositi, da naj v večjo čast svoje presv. Matere podeli tej knjigi blagoslovljen uspeh med našim ljudstvom«.

L. 1831 je odšel Baraga v Severno Ameriko spreobračat poganske in divje Indijance. Ko je spomladi l. 1837 posvetil ob severozapadnem koncu mišigenškega jezera (Michigan) prvo cerkvico, je zapisal takole: »Ko sem sklenil darovati svoje življenje za misijonsko delovanje, sem obljubil naši ljubi nebeški Materi, da bom prvo cerkev, ki jo bom blagoslovil med divjaki, posvetil v čast njenemu zavetniškemu imenu, ker sem prepričan, da prosi ona neprestano svojega Sina za prospeh naših misijonov.« In ko je malo pozneje zgradil drugo cerkvico, je zopet zapisal, da jo bo posvetil Mariji, »ker neizmerno ljubim in častim to kraljico vseh svetnikov in ker upam za trdno, da prosi neprestano in bo prosila pri Bogu zame in za moj misijon.« Na drugem kraju, kjer je bilo — ne med Indijanci, ampak med belimi — krščansko življenje na prav nizki in žalostni stopnji, je uvedel »bratovščino brezmadežnega Marijinega Srca za spreobrnjenje grešnikov«.

Tak je bil Baraga: vztrajen častilec Matere božje. Častil jo je kot otrok, kot mladenič in dijak, kot duhovnik v domovini in kot misijonar med poganskimi Indijanci. Kakor pri vseh svetnikih, je bila ljubezen do Marije tudi pri njem značilna poteza njegovega svetniškega življenja. S svojimi knjigami je svetniški Baraga še vedno nekak duhovni oče Slovencev; naj nam bo tudi s svojim zgledom, zakaj in kako častiti Marijo.

Baraga imenuje Marijo posebno patrono slovenskega ljudstva. Gotovo zato, ker je vedel iz lastne skušnje, kako jo naše ljudstvo časti, kako praznuje njene praznike, koliko cerkva ji je sezidalo, kako rado roma na njena božja pota, posebno pa, kako jo časti z rožnim vencem. Baraga je molil rožni venec kot otrok s svojo materjo, molil ga nedvomno skozi vsa mlada leta. In koliko jih je šele premolil kot misijonar v Ameriki, zase in za svoj misijon. In po kom, če ne po njem so se navzeli njegovi spreobrnjeni Indijanci navade, da so molili rožni venec po dvakrat, trikrat na dan? — O naj ta lepa slovenska navada osta-

ne vedno med nami! Nismo sami: to je pobožnost vse katoliške Cerkve. Pred nedavnim sem bil v Splitu in tu obiskal cerkev očetov dominikancev. Spredej pred obhajilno mizo na evangelijski strani so imeli postavljen kip rožnovenske Matere božje. Bilo je okoli 11ih, pa je imela cerkev še vedno svojih obiskovalcev. V klopi je klečal fino oblečen gospod z lepo brado in pobožno molil rožni venec. Prišla je preprosto oblečena dekle — po vsem soditi kaka služkinja — vzela iz žepa rožni venec in ga začela kleče moliti. Drugi dan sem se pogovarjal z nekim preprostim možakom, ki je bil v svetovni vojni na koroško-italijanski fronti: »Tri dni sem bil nekoč v ognju«, je pravil, »in posebno strašno je bilo na rožnovensko nedeljo. Granate so kar tulile, grmele in se razletavale okoli mene. Molil sem rožni venec, pa sem se vrnil zdrav in prav nič ranjen z vojske. Moja najljubša molitev mi je še vedno rožni venec.« Kolikokrat je bilo videti, da so ženske, ki so se vračale iz mesta, na osličkih sedé, držale v svojih ogorelih prstih črn paternošter in molile rožni venec! Ko sem včasih na samotnih potih dohajal ali srečeval moške in ženske, sem opazil pogosto isto: v rokah so držali rožni venec in ga spotoma molili. — Ali ne ponehava morda ta pobožnost pri nas? O, vsaka hiša mora imeti svoj rožni venec in vsak moraš imeti svoj »molek«, bodisi doma ali če gre v tujino, v službo ali k vojakom. Tista četrť ure, ki jo porabimo za molitev rožnega venca, je bogat, dobro naložen kapital; bogate obresti nam bodo

*Monštranca za cerkev sv. Antona Pušč.
v mestu Fossano*

(Glej pojasnilo »K našim slikam«)

zlasti ob smrtni uri, ki bo srečna in ki nam bo odprla vrata k naši nebeški materi, h Kraljici presvetega rožnega venca.

Baraga je našel v Šmartinu že zelo udomačeno pobožnost »k r o n a n e M a t e r e b o ž j e«. Najstarejša pobožnost našega ljudstva je bila pobožnost do

Marije v nebo vzete in v nebesih kronane. Naše najstarejše cerkve so bile posvečene Mariji v nebo vzeti. Ta resnica o Mariji je kazala našim davnim prednikom, kako je bila Marija povišana nad zemljo ter nad vse vrste svetnikov in nad vse angelske zборе. Ta resnica o kronani Mariji jim je živo pripovedovala o njeni mogočnosti, o njenem dostojanstvu, ker je bila Mati božja, pripovedovala pa tudi, da je naša mati, ki nas ljubi z veliko materinsko ljubeznijo. In zgodaj, prav zgodaj se je širil med našimi predniki nauk o Mariji brezmadežni, o njeni prečudoviti dušni čistoti in lepoti. Zato jo je naše ljudstvo častilo, jo ljubilo in se z zaupanjem zatekalo k tej mogočni kraljici in prečisti, ljubeči Materi.

Ali pa nismo morda zaostali za našimi davnimi očeti in globoko vernimi materami? Ali bomo kot zgubljeni sinovi zavrgli to bogato dediščino Marijinega češčenja? Saj je to češčenje Matere božje nekako temelj našega verskega življenja. Naj se še tako lepi in mogočni zgradbi spodmaknejo ali uderejo temelji, pa bo kmalu samo še žalostna razvalina. In brž, ko kdo preneha častiti Marijo, se začne v njegovi duši vse majati in podirati: smisel za nadzemelske lepote in vrednote ter ljubezen do njih gine iz duše bolj in bolj in srce se začne bolj in bolj pogrezati v zemljo, v blato.

Baraga je s svojo knjigo »O počeščenju in posnemanju Matere božje« hotel zanetiti v srcu Slovencev misel za Marijine čednosti, ljubezen in veselje do njih. Marijine čednosti so za Jezusovimi najvišji,

najlepši vzor, kar jih imamo; in ne samo vzor, to so tako rekoč učlovene čednosti, dosežen, ži v vzor. In zdaj pomisli: Dva fanta, dve dekleti, sploh: dva človeka klečita pred Marijino podobo. Eden govori Mariji: »O Marija, ne bo dneva, da te ne bi častil in pozdravljal s temi in temi molitvami.« Drugi pa govori: »O Marija, s tem ti hočem delati veselje in te častiti, da bom imel pred očmi kar le mogoče pogosto zglede tvojih čednosti, in z vsemi močmi si hočem prizadevati, da jih bom posnemal, pa če se moja izprijena narava temu še tako ustavlja. Čedalje podobnejši hočem postati tebi in tvojemu Sinu.« Povej mi: kdo teh dveh dá Mariji večji, lepši in velikodušnejši dar? Ali ne drugi? Ali ne bo Marija tega drugega človeka še bolj ljubila kot prvega? Gotovo: že samo češčenje — z molitvami in pobožnostmi — ji je všeč, ali neizmerno bolj tole prizadevanje, posnemati velikodušno in vztrajno njene čednosti. Častimo jo torej ne samo z besedami in čustvi srca, ampak prav posebno z lepimi dejanji. Zato jo prosimo pogosto: »Marija, najpopolnejši zgled človeških čednosti — upodobi moje srce po svojem srcu.«

Baraga je izročil sebe, svoj misijon in Indijance, kakor sam pravi, Marijinemu varstvu. Kakor je govoril Jezus, podobno govori tudi Marija: »Imam še druge otroke, ki še niso med ovci Dobrega pastirja; tudi tiste moram pripeljati in poslušale bodo Jezusov glas, in bo ena čreda in en pastir (prim. Jan 11, 16).

Dr. A. Zdešar, C. M. (Iz knjige: Slava Baragu).

Ugasnilo je mlado življenje

Ugasnilo je mlado življenje... Osemindvajset let življenja — kratka dobala! Pa tudi najdaljše življenje je v primeri z življenjem, ki se začne s smrtjo, le kratko. S tega vidika gledamo odhod Kristine Curkove, da nam ni prebridko v duši. Mlada, lepa, srčno dobra, prijazna je bila. Komu bi se ne krčilo srce ob misli, da je ni več! (Sl. str. 357)

Njena smrt je bila velika izguba za ženina, za družino, za Marijino družbo, za vso njeno domačo vas v lepi vipavski dolini. Priljubljena je bila vsem, tudi takim, ki nimajo veliko vere.

Rajna Kristina je nastopala pri igranju v vlogah Marije, angelov, sv. Cite i. dr. Njena prikupljiva vnanost se je v teh vlogah še stopnjevala. Nam vsem je ta-

krat pričarala na oder dokaj popoln pojem o dobroti in ljubeznivosti. Prepričane smo bile vedno, da je nastopala v tistem apostolskem duhu, ki ga goji Marijina družba, da so namreč predstave živa pridiga. Temu svetemu namenu morajo služiti vse članice po svojih različnih darovih, ki so jih od Stvarnika prejele.

Šesta izmed enajstih otrok se je že izmlada privadila prilagoditi se razmeram življenja, ki v težkih časih in v številni družini niso bile vprav rožnate. To je bila njena prva velika šola; šola dobrote in potrpežljivosti.

Druga velika njena šola pa je bila Marijina družba, kjer naj bi prav posebno zavarovala največji kras dekleta: sveto čistost. Vstopila je v to šolo doma s 15 letom; v mestu pa, kjer marsikatero dekle zaide, je v tej šoli vztrajala in napredovala tako, da je njen ženin zapisal po njeni smrti: »Kadar sem bil z njo v družbi, se mi je zdelo, da je angel pri meni.«

Na zakon se je vestno pripravljala. Prebrala je več knjig, ki naj bi ji poka-

zale stezo do srečnega zakona. Po njeni smrti se je našel zapisnik, kjer je imela skrbno zapisane najvažnejše odstavke iz knjig, ki poveljujejo dekliško in zakonsko čistost. Iz teh zapiskov se jasno razbere, kako je s svetim strahom presojala vse okoliščine in skrbela, da bi bila kos težkim nalogam zakona.

Iz njenega bogatega notranjega življenja samo nekaj potez: Tovarišicam je zaupala: »Če sem trudna in mi je težko zjutraj vstati, se spomnim besed iz misijonske pridige ob lanskih duhovnih vajah: »Za vsako vredno sveto obhajilo bo človek na onem svetu bogatejši«. Služila je, in kdo ne ve, da služkinjam življenje ni z rožicami postlano. Na podobico presv. Srca Jezusovega je napisala: »Le za Te hočem živeti!«

Zapiske ob duhovnih vajah je nosila vedno v torbici, prav tako oltarno sliko kapele Marijinega doma. »Želim, da gre Marijin dom z menoj, kamorkoli grem!« je rekla smeje. Marijin dom je otroško ljubila, saj ji je bil drugi dom. Jokala je ob odhodu, tako ji je bilo slovo od Marijinega doma težko.

† Kristina Curk, (v zgornji vrsti tretja od leve proti desni) med tovarišicami ob sprejemu v Marijino družbo.

Bolezen na ledvicah in srcu, ki jo je mučila dalj časa, je nastala kot posledica influence, ko je sama bolna stregla bolnim gospodarjem in pozabila sama nase. Prav bolna je bila le tri dni. Vzela jo je pljučnica in vnetje prsne mreže.

Leta 1939 je ob sklepu duhovnih vaj dejala: »Kako srečna bi bila, ko bi danes umrla!« Točno dve leti kasneje je izdihnila svojo blago, lepo dušo. Zadnje

sveto obhajilo je prejela dan pred odhodom v večnost. Ko je umirajoči starejša sestra priporočala v molitev razne osebe in zadeve, naj se jih v večnosti spomni je pokojna Kristina komaj še slišno pritrdila: »Za vse!«

Ugasnilo je mlado življenje, ugasnilo zato, da na onem svetu svetleje zagori!« je zapisal njen duhovni voditelj ostalim v tolažbo.

Mati Mariča

(V. Zorman: Socialna zgodba iz naših livad. — Dalje.)

10.

Proti koncu novembra tistega leta se je nepričakovano vrnil iz ruskega ujetništva Lenkin sin in privedel s seboj tudi ženo in dva otroka. Pražarjevim sicer niso rekli od hiše, a Mariča je videla, da dolgo ne bodo mogli biti vsi v Žagarjevi bajti, zlasti ker je kuhala vsaka družina zase, pa v isti peči. Zato si je nekega dne naložila kakih šestdeset parov copat v koš in si ga oprtala pa odšla na gore prodajat. Imela je namen, da mimogrede poprosi sestro, naj jih vsaj čez zimo vzame pod streho. Saj bi se bila tudi v dolini kod dobila kaka bajta v najem, toda Mariča bi ne imela nikogar, da bi ji oskrbel otroke in živino, kadar bi sama odšla s copatami po svetu. Glavni vzrok pa je bil v tem, ker Mariča kar ni mogla mimo pogorišča, da ne bi jokala. In poleg tega je vedela, da jo ljudje na tihem še vedno dolže požiga. Saj ji je sem pa tja kdo po ovinkih skušal dopovedati, da ni mogel zažgati nihče drugi kod sama. Pomagali so ji sicer, a le zaradi otrok. Župan se pa tudi otrok ni hotel usmiliti in tudi vaška moža Krajcar in Drobiz nista zanj spregovorila pri njem nobene dobre besede. Na ušesa ji je prišlo, da je župan celo župniku očital, da se poteguje za požigalce, ko je hotel preskrbeti Pražarjevim nekaj podpore. Mariča si v vsem tem ni znala pomagati drugače, kot da je potrpežljiva in molila pa delala, kolikor je le mogla.

Ravno stradali Pražarjevi niso, ker je Mariča poslala Francko in Anko prosit, kadar jim je zmanjkovalo. V začetku jo je bilo sicer sram, a jo je Mlinarica vzela v roke. Da ji ljudje pač ne bodo kar sami od sebe znašali skupaj, ji je rekla, da pa bodo gotovo pri vsaki hiši kaj dali, če pridejo otroci prosit. Povedala ji je še, da bo sama kriva, če ji bodo otroci vsled stradeža zboleli. In Mariča ji je morala pritrditi. Otrok si ni upala pustiti lačnih, ker se je res bala bolezní.

Sestra na gorah je Mariči rekla, naj kar pridejo. Zato je Mariča prodala oba prašiča in čakala Maninega moža, da pride z vozom ponje in jim zapelje na gore, kar imajo, ker nesti vsega Mariča ni mogla, čeprav ni bilo veliko. A bili so tudi otroci, ki bi sami kajpada ne prišli daleč v hrib. Kravo je imela Mariča namen do spomladi pustiti Žagarjevim, ker je na gorah mleka več ko dosti. Žagarjevi so prosili tudi za Francko, da bi pazila na otroke in stregla materi, ker sta mlada dva oba iskala dela v kranjskih tovarnah. Mariča jo je seveda rada pustila, zlasti zaradi šole.

Že z gora je Mariča pisala Andrejku, naj za božič pride do nje. Ker pa mu je pisal tudi gospod župnik, naj pride za božič kar v župnišče, se je Andrejko oglasil najprej pri gospodu, ko je prišel na počitnice. Še tisti večer je pogledal k Mežnarju Petra in Pavla pa Francko pri Žagarju in Micko pri Mli-

narju ter povedal, da bo šel drugega dne na gore k mami. Vsi bi bili šli kajpada radi z njim, a ker niso mogli, so jo dali vsaj pozdraviti. Pri Mlinarju pa je že zunaj na pragu dobil od gospodinje naročilo, naj mama kaj kmalu pride z gora, da se domenita zaradi Micke.

Tako žalostnega svetega večera kot tisto leto Mariča še ni doživela. Žalostna je bila zaradi Andrejka, ki je prišel k njej, pa ga ni mogla obdržati pri sebi delj kot za nekaj ur. Še tisti dan je moral nazaj v dolino. Potem jo je skrbelo zaradi Micke. Zdelo se ji je, da bi ji Mlinarica ne bila poslala takega naročila, če bi bilo dekle pridno. Najbolj žalostna pa je bila, ko sta se prav na sveti večer, preden so odšli k polnočnici, zaradi nje sprla sestra in njen mož. Že prej se ji je večkrat dozdevalo, da jo svak grdo gleda, tisti večer je pa prav sama slišala, kako se je jezil, da ga bodo ti pritepenci na beraško palico spravili, če se ne bodo kaj kmalu pobrali nazaj v dolino. Sestra je rekla, da je sama gospodar in da jih bo moral do spomladi pač trpeti. Zatem sta se pa prav pošteno sporekla in mož je nazadnje zagrozil, da bo šel po svetu. Mariča je bila v kuhinji, onadva pa v hiši, a bila sta tako glasna, da bi ju morala slišati, če bi bila na pol gluha.

Medtem ko so bili drugi pri polnočnici v Cerkljah, je bila Mariča na gorah sama z otroki. Otroci so spali, Mariča je sedela za pečjo, malo molila, večinoma pa tuhtala in jokala. Vsa obupana je bila. Saj se je skušala otresti misli na nesreče, ki so jo doletele, a kar ni šlo. Končno se je prisilila, da je zapela nekaj božičnih pesmi, da bi jo vsaj to malo potolažilo in jo spominjalo na sveti večer. Med petjem ji je pogled obvisel na jaslicah. Takrat se je nečesa spomnila, da je pri priči prenehala peti. Saj je tudi Jezus moral iskati stanovanja, je mislila. In celo v hlevu je moral biti, ker ga v hiše niso marali. Pa je Bog! Čemu se bo torej Mariča pritoževala, če je nikjer ne marajo, saj so celo Boga podili od praga, se je karala.

† Kristina Curk,
članica kongregacije »Marije Milostljive«
v Ljubljani

»Vendar«, je mislila na glas, »si ti slednjič le prišel s svojo Materjo in svetim Jožefom v domačo hišo v Nazaretu. Daj, da bi si tudi mi mogli kdaj postaviti svojo bajto, vsaj leseno. Oče naš...« je molila in nato sklenila, da bo šla na svetega Štefana dan znova nad župana, da ji da vsaj nekaj podpore. Potem si bo najela kje kako stanovanje, vzela k sebi razen najmlajših še Micko, da ji bo pomagala pri copatah in jih nosila prodajat. In v teh mislih je zaspala, da so morali precej časa razbijati po vratih, da jim je prišla odpirat, ko so se vrnili od polnočnice.

To pot je naletela Mariča pri županu na kar precej dobre volje. Njej sami podpore sicer ni zaupal, pač pa je dejal, da bo predlagal na občinski seji, naj dajo Maričine otroke v rejo Kopitarici iz Potoka, kar bo gotovo tudi njej všeč.

»Seveda, samo če bo Kopitarica hotela«, je bila vesela Mariča.

»Za to pa ti poskrbi! Mislim pa, da bo, saj je imela pred leti tudi že več-

krat kakšnega na občinske stroške v reji. In saj nima drugega dela. Ti pojdi pa služiti. Mlada si še in boš lahko službo dobila. Njive daj pa v najem. Kar boš zaslužila, porabi kar zase in za otroke, kakor sama veš. Enega celo študiraš, sem slišal. Tisti gotovo nima nikoli preveč, ker šole so drage. Ej, vem, sem sam študiral!»

Mariča se je kar čudila tolikšni županovi prijaznosti in dobrohotnosti. Žena seveda ni vedela, koliko govorjenja je stalo gospoda župnika, preden je svojeglavega župana prepričal, da so Pragarjevi res potrebni podpore.

Od župana je Mariča stopila v Potok h Kopitarju, kjer so pravili, da je bil zaradi njenih otrok že župnik pri njih in da so mu obljubili, da jih bodo vzeli v rejo. Ker so se tudi z Jančkom pohvalili, je Mariča kar pela, ko je šla proti Vrbici, da pogleda še druge svoje otroke. Povsod so bili zadovoljni z njimi, le Mlinarica se je pritožila, da Micka premalo uboga. Da se je sicer od dekline navadila, ker dekli je bilo treba vsako stvar desetkrat ukazati, preden je naredila, je razlagala, a da bo morala dekla zdaj stran in da tudi Micke ne marajo, če ne bo bolj ubogala.

»Ali bi me hoteli za deklo? Potem pa mislim, da bo tudi Micka bolj pridna«, je upala Mariča. A Mlinarica je ponovila, da res premalo uboga. Mariči pa na vprašanje ni odgovorila. Njene ponudbe ni vzela resno. Mariča jo je morala ponoviti.

»Kaj boš šla zdaj za deklo?« se je čudila in spraševala, kako da ji je zdaj to prišlo na misel. Ko je Mariča vse povedala, je Mlinarica odšla po moža, da sta Maričo udinjala.

Sredi januarja so se Pragarjevi selili z gora v dolino. Anko, Marjetko in Davida so sprejeli pri Kopitarju, Maričo pa pri Mlinarju. Krava je še naprej ostala pri Žagarju. Da bi imeli še kdaj svojo hišo, si pa Mariča ni upala več misliti. — — —

V soboto pred tiho nedeljo je opoldne Mariča zvedela, da Krajcar že tri dni ne more več uživati. Da mu je rak vse grlo razjedel in da bo moral od la-

kote umreti, so pravili. Mariči se je bolnik vendarle smilil, da je molila zanj ves čas, ko je oskrbovala v Mlinarjevem hlevu živino. Ko pa je sedla pod prvo kravo, je prišel gospodar, naj gre brž z njim h Krajcarju; da bo že gospodinja pomolzla.

»Kaj pa bo?« se je obotavljala Mariča, a gospodar jo je kar potegnil iz hleva in čez potok na cesto, potem pa stekel proti Krajcarju in pomignil Mariči za seboj. Ko je stopila Mariča v kuhinjo, kjer je ležal Krajcar, ji je bilo kar nerodno, ker je bilo tam že polno možakov. Babič je bil tam pa Drobiž in Adamovec ter Kvasov Štefan, pri mizi pa je sedel župnik in nekaj pisal. Ko je ta zapazil Maričo, je prenehal s pisanjem in povedal:

»Mariča, Krajcar je pred vsemi temile možmi izpovedal, da je tvojo bajto on zažgal, in sicer zato, da bi vendarle dobil tisti kos zemlje, ki jo je njegov oče dal svojemu bratu. Ali mu odpustiš?«

Mariča je pogledala zdaj župnika, zdaj Krajcarja, ki jo je prestrašeno motril s svojimi globoko vdrtimi očmi. Za trenutek jo je obšlo veselje, da je takrat pravilno osumila in da se je zdaj vendarle pokazala njena nedolžnost, ter že hotela reči, da mu odpusča, ko je župnik spet začel:

»Odpusti mu, Mariča, Krajcar pravi, da ti bo povrnil vso škodo.«

»Seveda mu odpustim«, je rekla Mariča. Krajcar jo je hvaležno pogledal. Župnik pa je spet prijel pero, ga pomočil v črnilo in velel, naj nadaljuje z oporoko.

»Torej ženo si odpravil, Babiču si vrnil gozd in Kvasovemu Štefanu njive, zdaj pride pa na vrsto menda Mariča.«

Krajcar je pokimal. Zahropel je in nato z veliko mujo povedal, da voli Mariji Čebulj ves vrt od svojega hleva do znamenja in od ceste do Bačičevega vrta pa obe njivi pri Rakovini. Da bo mogla zidati hišo, ji je kar pri priči dal naštetih deset jurjev in izgovoril njej in otrokom stanovanje in hrano pri Krajcarju, dokler ne bo nova hiša pod streho. Davidu pa, ki je bil zaradi njega

PRIZNANICA

za znesek din p
z besedo
dinarjev

vplačan na ček, račun štev.:
ime lastnika čeka, računa:

10-653

Bogoljub - upravništvo.
Ljubljana.

Izpolni vplačnik.

Zaporedna štev. dnevnika:
Taksa dufT p

Podpis pošt. nadzbenca.

SPOROČILO lastniku čeka, računa.

Znesek Li. din p
je vplačal

za ček, račun štev.:

10-653

Bogoljub - upravništvo.
Ljubljana.

Izpolni vplačnik.

dne 194

Obratno štev. 100 S

TEMELJNICA za knjiženje.

Znesek Lij. p
je vplačal

za ček, račun štev.:

10-653

Izpolni vplačnik.

dne 194

Zaporedna štev. dnevnika:

Ta del ostane pri Poštni hranilnici in pismenih sporočil ne dobi lastnik čekovnega računa.

S to položnico lahko vplača vsakdo na blagajni Poštne hranilnice ali nje podružnic, pa tudi na vsaki pošti v kraljevini Jugoslaviji neomejen znesek, ne da bi se moral legitimirati.

Položnico izpolni vplačnik sam z roko (samo s črnilom) ali s pisalnim strojem ali pa s tiskom. Priznanico potrdi blagajna Poštne hranilnice ali pošta in jo vrne vplačniku. Položnico je treba datirati z dnem, ko se znesek vplača. Priznanica je dokaz, da se je izvršilo vplačilo v korist dotičnega čekovnega računa, kadar ima vplačilo številko, podpis pooblaščenega uslužbenca pošte ali Poštne hranilnice in pečat. Nerazložno pisanih, raztrganih, zamazanih, popravljenih ali radiranih čekovnih položnic pošte ne smejo sprejemati.

Reklamacije se obravnavajo samo, ako so vložene v roku 5 let.

opečen, je dal za doto tudi 10 jurjev, ki jih Mariča lahko porabi za to, da fanta izšola. Zahteval pa je, da se Mariča z otroki preseli h Krajcarju takoj, in prosil, naj Pražarjevi veliko zanj molijo. Mariča je obljubila, čeprav si je komaj upala misliti, da je tistih deset jurjev, ki jih drži v roki, pravih in njenih in da so razen vrta dobili še dve njivi in David doto.

Medtem ko je Krajcar nadaljeval z oporoko, je Mariča večkrat zdihnila zanj k Mariji in Jezusu. Ko pa so z oporoko nehali in so se vsi podpisali in potrdili še posebej, da je bil Krajcar pri polni zavesti, ko je delal oporoko, je prosila župnika, naj ji shrani denar, potem pa stopila proti cerkvi, da se zahvali Bogu in moli za Krajcarja.

Na cvetni petek zjutraj je Krajcar umrl. Tik pred smrtjo mu je dal župnik še zadnjič odvezo, svete popotnice pa ni

prejel, ker prav ničesar ni mogel zaužiti. Umreti je moral od lakote, čeprav je imel vsega preveč...

Pražarjevim so pri Krajcarju izpraznili gornjo hišo. Tam so stanovali do rožnovenske nedelje, ko so se preselili v novo hišo na vrtu zraven Krajcerja. Na tem vrtu je bilo tudi za hlev in svinjak dovolj prostora in tudi otroci so se po mili volji lahko prekopicvali po vrtu, ne da bi bili v nevarnosti, da jih kdo povozi, ker je dala Mariča med cesto in vrtom postaviti ograjo. Kot nekoč v stari bajti so se Pražarjevi zbirali odslej vsako nedeljo po nauku v novi hiši, da so se pogovorili o tem in onem, da jim je Mariča kaj pripovedovala in jih kaj poučila in da so brali, molili pa kakšno zapeli.

Saj za molitev in petje so imeli vzrokov dovolj.

(Nadaljevanje prihodnjšč.)

Carstvo brezbožnikov

Spisal P. Croidys. Prevedel Fr. G. (II. del, dalje.)

»Kaj mi hočeš, Nataša?«

Hotel ji je dokazati, da jo je takoj spoznal.

Ob imenu Nataša, ki ga je sedaj izgovoril s bolj kovinskim, bolj zvonečim prizvokom v glasu kot nekdanj, je Nataša začutila, da se je zmedla.

Nikolaj je opazil na obrazu mlade žene ta trenutni odsev čustev. Da je ne bi spravljal v zadrego, je povsili oči. Toda rad bi brž slišal, kako zveni Natašin glas. Že je napenjal uho v upanju, da že ob prvi besedi spet sliši njen mehki in pojoči glas.

»Prišla sem te prosit milosti za tri može, ki so priglašeni za smrtno obsodbo.«

Bil je isti očarljivi glas, ki ga je nekdanj ljubil.

Ničesar ni odgovoril. Gledal jo je tiho dalje.

»Prosim te milosti za tvojega očeta, za tvojega brata in za svojega,« je povzela.

»Ti trije možje morajo umreti, kajti predstavljajo celo vas, ki je kriva.«

»Nikolaj, ti si jih obsodil, ti tudi moreš odrediti, da ne umrjejo.«

»Kot človeku bi mi prav gotovo ne bilo na tem, da umrjejo; ker pa sem ljudski komisar sovjetske republike, moram brez usmiljenja uničevati vse, kar ogroža družabno zgradbo, ki smo jo s tako težavo postavili.«

»Toda oče, Nikolaj, oče!«

»Ne priznam za očeta moža, ki je sovražnik boljševizma!«

»Kljub vsemu boš dal ustreliti svojega očeta?!«

»Gre za usmrnitev po naših postavah,« je povzel z zaprtim, trdim, neusmiljenim obrazom.

»Lepo te prosim, Nikolaj!«

»Žreb je kriv, če je Aleksej Andrejev tam.«

»Ne verjemi! Sam se je določil.«

»Že Fedor se je postavil na čelo talcev, ko je prišel zjutraj do mene k

prednjim stražam, in jaz sem občudoval njegov pogum.«

»Bolje bi bilo, če bi odpustil.«

»Izvršujem oblast, ki ne pozna slabosti.«

»Tako zakrknjen v hudobiji si postal, da te nobena stvar več ne gane. Ne ganejo te še čustva ne, ki so najbolj naravna pri ljudeh, pri tistih ljudeh, ki jih hočeš delati srečne, pa jih delaš nesrečne, kakor še živa duša ni bila na svetu nesrečna! Le ozri se na to vas, pa poglej, kaj ste ti in tvoji naredili iz nje!«

»Ker ste ti in tvoji nepokorneži, uporniki naredili! Pa ne boste zmeraj živeli v svojih umislicah; tudi vaše oči se bodo odprle! Da se še niso, je krivo to, da še niste mogli slišati zlatih besed, ki jih prinašajo s seboj naši učitelji, — in da niste sledili pouku, ki ga dajejo naši filmi. Tisoči in tisoči kmetских sovjetrov, ki so veliko ubožnejši kakor pri vas, so doprinesli žrtev, da so sezidali šole, dvorane za kino. Šubin pa ni mogel nikoli ničesar doseči od vas. Prav! Cesar niste prostovoljno naredili, to vam s silo naložim!«

»Nikolaj, zakopan si v zmoto. Toda oblast imaš. Sedaj se usmili!«

Vstal je. Glasno dihač je sledila vsem njegovim gibom, kajti zavedala se je, da se v njem bije boj.

»Vse, kar morem narediti,« je povzel, »je to, da drugi stopijo na mesto obsojenih. Toda nihče jih ne bo hotel nadomestiti, kajti če ste še tako preverjeni, da je Kristus vaš Odrešenik, vam je kaj malo mar, da bi šli takoj k njemu!«

»Nikar se ne moti, Nikolaj. Je nekdo, ki stopi na mesto Alekseja Andrejeva — jaz sama!«

»Nataša! Raje bi videl vse prej postreljene kakor tebe!«

»Ne sprejmeš?« je dejala plašno.

»Ne!«

»Toda v sovjetski republiki ni po postavah razlik med moškim in žensko.«

»Torej hočeš umreti?«

»Veliko hudega si mi storil, Nikolaj, pa bi vendarle rada dosegla, da ne postaneš ubijalec očeta.«

»Jaz sem samo moč v službi nadčloveške sile, revolucije!«

»Me sprejmeš?«

»Ne maram biti na poti tvojemu pogumu.«

»Ukaži torej, naj takoj izpuste Alekseja Andrejeva in naj zapro mene namesto njega.«

Dolgo jo je gledal. Omahaoval je. Nato je sunkoma črtal na papirju, kjer je bilo povelje za usmrnitev treh obsojencev, ime Alekseja Andrejeva in krepko zapisal Natašo Krilovno. Na spodnjem robu uradne listine, ki jo je podpisal, je napisal povelje, naj se takoj izpusti na svobodo Aleksej Andrejev, ki ga nadomešča Nataša Krilovna.

Pomolil je papir mladi ženi; v trenutku pa, ko ga je hotela prijeti, ga je položil na mizo.

»Ne! Tisočkrat ne!« je zavpil. »Te zamenjave ne sprejemem!«

»Moraš jo!«

»Moram?«

»Da, kajti jaz, samo jaz sem zavpila, naj se upro!«

»Ti?« je dejal neverjetno.

»V sobi hiše, ki jo poznaš, se je Fedor ruval z boljševiki, ki so ga hoteli zaklati. Tedaj sem stekla ven in, ne da bi vedela, kaj delam, sem zavpila kmetom, ki so sedeli po dvorišču med počitkom pri mlačvi: 'Na pomoč! Fedorja hočejo umoriti! Uprite se!' In uprli so se!«

Nikolaj je vzel papir, ga hladno pomolil mladi ženi:

»Izroči to povelje Karanzinu. Dobila ga boš v sovjetu.«

Nataša je vzela svojo smrtno obsodbo, ne da bi vztrepetala.

»Zbogom, Nikolaj,« je rekla samo, in je odšla.

XV. poglavje.

Rdeči orel odleti.

Alekseja Andrejeva, Fedorja in Petra Krilova so stražili v eni izmed sob vaškega sovjeta.

Pravkar so povečerjali; prinesel jim je jed Aksakov. Sveča je razsvetljevala pred njimi tri prazne skledice in nekaj kruha. Molčali so. Pretežke bi jim bile besede, da bi jih spravljali iz srca do ustnic. Njih resni obrazi so bili upadli od pričakovanja smrti. Njih mrzlični pogledi so begali okrog, njih misli so šle po vasi, vstopale v hiše, se dotikale duš; tako najbrž delajo mrtvi, kadar obdajajo s svojo nevidno navzočnostjo žive; nato so se vračale in se stiskale v zavest ter se tam ogledovale v ogledalu življenja. Vsi trije so razmišljali svojo preteklost, o kateri bodo kmalu dajali Bogu račun. Tedaj je stopil vanje nemir, da nimajo duhovnika, da bi dobili odvezo svojih grehov. Pa so vsi trije zapupali v božjo dobroto; darovali so polni božje ljubezni Bogu žrtev svojega življenja in upali v njegovo usmiljenje.

*

Vrata so se odprla. Prikazal se je Karanzin, ki sta mu sledila dva vojaka s karabinkama v pesteh. Vsi trije obsojenci so se dvignili. Dejali so si, da jih bodo brez dvoma takoj pobili. V tihoti so nekaj sekund slišali biti svoja srca.

Karanzin je stopil naprej:

»Aleksej Andrejev, pojdi z menoj, prost si!«

»Prost?«

Starec je razumel. Pripravljali so se, da ga pobijejo kakor nevarnega psa, ko stopi iz sobe.

»Počakaj,« je dejal Karanzinu, »ko sem prvi na vrsti, me vsaj pusti, da objamem sinal«

»Motiš se, če misliš, da boš umrl.«

Aleksej Andrejev je pritisnil Fedorja na prsi, ne da bi poslušal pusti Karanzinov glas.

»Pogum«, mu je rekel, »gotovo te ubijejo zadnjega.«

»Zbogom, oče!«

»No, no! Le brž!« je zagodel Karanzin.

Stari kmet je stopil k Petru Krilovu ter poljubil posinjela fantova lica. Nato je stopil k predsedniku sovjeta.

»Pripravljen sem.«

»Pojdi!«

Aleksej Andrejev je naredil velik znak križa in odšel.

V temni sobi, kamor so ga porinili, je naredil nekaj negotovih korakov, nato pa se je ustavil in pričakoval, da ga ubijejo s strelom iz revolverja ali pa potolčejo s kopitom karabinke, da bi naredili manj šuma. Toda nekdo ga je prijel za roko, ga potegnil in spoznal je Karanzinov glas, ki mu je rekel:

»Nič se ne boj, rešen si smrti.«

Trdnih korakov se je dal odvesti. Kmalu so se pred njim odprla neka vrata na polje.

»Prost si«, je povzel Karanzin.

Preden je mogel besedo izreči, ga je Karanzin porinil ven in zaprl vrata.

Tedaj je Aleksej dvignil glavo proti nebu, ki ga je zopet našel. Zvezde, brezčutne gledalke človeških žaloiger, so bleščale. Ni vedel, ali naj se oddalji od hiše. Predstavljal si je, da puške merijo nanj in da bo ob prvem koraku, ki ga bo naredil, padel od krogl zadet. Noč je bila jasna in mirna. Bil je še vedno negiben. Toda okoli niso oči ločile ničesar, kar bi utegnilo biti podobno kaki zasedi. Niti najmanjšega sumljivega šuma. Če bi bilo v resnici res! Če bi bil prost? Opogumil se je, da je naredil dva koraka, nato štiri. Kar naprej molk. Tedaj je začel hoditi z dolgimi koraki, da bi prišel do svoje hiše.

Okoli vasi, ki jo je obšel, je videl svetlobo ognjev dremajočega taborišča. Rdeči so bili še vedno tam. Torej se glede upora ni nič spremenilo. Kako tedaj? Zakaj so ga spustili na svobodo?

Prišlo mu je na misel, da Nikolaj vendarle ni maral, da pade nanj očetova kri. Toda, ali ga je kdo nadomestil? O, zakaj ni hotel Nikolaj rešiti raje Fedorja! S kakšnim veseljem bi dal svoje življenje, da odkupi sinovo. Čemu bi živel, ko bi moral živeti kot obupan starec, ki ga tarejo nesreče. Fedorja, ki je še tako mlad, tako močan, tako goreč, ki je imel pred seboj toliko upov, v nekaj urah ne bo več!

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Nove zvezde na nebu katoliške Cerkve. Sveti oče Pij XII. je odredil, da se razglasi ukaz kongregacije svetih obredov, naj se izvrši proglašenje bl. Janeza de Britto, mučenca in duhovnika dr. J., med svetnike; istotako bo prištet med svetnike bl. Bernardin Realino, dr. Jezusove. Hkrati se je prebral odlok papežev, potrjujoč resničnost dveh čudežev, ki jih je storil dobrotljivi Bog na priprošnjo častivredne Magdalene, grofinje Canossa, ustanovnice družbe, imenovane »Sestre krščanske ljubezni«. Magdalena bo sedaj prišeta med blažene.

Zasluzena pohvala. Letos praznuje Švica — ta srečna dežela miru, 650 letnico, odkar je bila ustanovljena kot zvezna država, kjer v slogi in bratstvu prebivajo Italijani, Nemci, Francozi in še skupine drugih narodnosti. Sveti oče Pij XII. je poslal za ta jubilej lepo ljubeznivo pismo zvezi in državljanom, ki v njem s hvaležnostjo opozarja na to, da domobranska četa prav iz Švice v Vatikanskem mestu s priznano zvestobo čuva osebo vsakokratnega poglavarja svete Cerkve v Rimu. Prav posebno čestita papež zveznemu svetu v Švici zato, ker tako vzorno skrbi za red in mir in slogo v državi, in ker vsekdar čuva nad verskimi pravicami in dolžnostmi državljanov. Vrh tega naglašava sveti oče s priznanjem neustrašeno odločnost oblastnikov v Švici, s katero vsekdar in pri vsaki priložnosti spoštljivo in zaupljivo izgovarjajo in kličejo božje ime ter izročajo sebe in svoje so-državljanke božjemu varstvu.

Zvezni svet je poslal papežu zahvalno pismo, ki spričuje iskreno vdanost švicarskega naroda in zastopstva svetemu očetu, hkrati pa tudi isto vernost in ljubezen ter zaupanje v božjo Previdnost, kakršno so tudi njih predniki počitovali v vseh preteklih časih. Ob

sklepu pisma se zvezni svet priporoča varstvu Vsemogočnega.

Takim materam — posebno čast! Eden izmed kanadskih škofov je nedavno poskrbel za izredno svečanost. Povalil je matere vseh duhovnikov svoje škofije, imel prelep govor in podelil vsaki častno odlikovanje. Ena mati je dobila kar 8 takih odlikovanj, ker ima osem sinov, ki so vsi duhovniki; 12 mater je bilo vmes, ki se ponašajo, da so vzgojile po sedem sinov-duhovnikov.

Kristus se vrača. Mehika, toliko preganjana in oblita s krvjo nedolžnih in pravičnih, se dviga pomlajena iz trpljenja in stiske. Vera je imela krepke korenine v ljudski duši in po tiranski dobi vstaških mogočnejšev so se vrnil dnevi verske svobode, ki se kaže predvsem v češčenju presvete Evharistije. Sv. Rešnje Telo, ki so ga verniki na skrivnem mogli prejemati tudi za časa tiranije, jim je bilo vir čudovite moči in vztrajnosti. V mestu Juarez so sklicali mehiški katoličani že tudi narodni Evharistični kongres. Ker je ta kraj blizu meje Združenih držav, so se mogli tudi tamošnji katoličani pridružiti skupnemu evharističnemu slavlju. Kongres je vodil predsednik škof Anton Valencia iz mesta Chihuahua.

Katoliški tisk je naša moč. V severnoameriški državi Illinois so imeli 31. letni kongres za katoliški tisk v Združenih državah Severne Amerike. Zborovanju je predsedoval nadškof iz Chicago. Navzočih je bilo 9 škofov in skoraj vsi voditelji katoliških listov.

Najbolj nečloveško dejanje so izvršili za časa državljanske vojske na Španskem rdeči prijatelji boljševikov, ko so preselili v Rusijo tisoče nedolžnih otrok. Kakšne strahotne namene so pri tem imeli? — Iztrgati iz nedolžnih duš vsako iskro krščanstva in prepojit jih s strupom boljševiške vere.

Sedaj ob silni stiski se je vrnilo iz Rusije 19.000 španskih otrok k domačim ognjiščem. Skrbna vzgoja v domači hiši bo popravila, kar se popraviti da. Posebna komisija, ki jo je postavil poglavar Španije, general Franco, bo skušala poizvedeti, kje se nahaja onih 4000 otrok, ki jih še pogrešajo.

Kaj namerava Bog z nami? Pri zaobljubljeni spokorni pobožnosti na Kureščku pri Igu se je bila zbrala v nedeljo, zadnjega avgusta, številna množica vernikov, ki so priromali večinoma v procesijah. Ljubljanski škof dr. Gr. Rožman se je v svoji pridigi doteknil najprej časovnih pretresljajev in pripomnil, kako strašna nevarnost opustošenja in uničevanja naših krajev je šla spomladi mimo nas. Naj Marija, ki smo ji dolžni hvaležnost, razprostre plašč materinskega varstva tudi sedaj in zanaprej nad nas in odvrne s svojo priprošnjo vse nove preskušnje in nove bridkosti od nas!

Pri vseh šibah in poskušnjah, ki so nam prisojene po božji Previdnosti, pa moramo imeti na mislih tole:

Bog noče smrti narodov, temveč jim pošilja preskušnje za svarilo in za pokoro. Narode hoče svariti in opozoriti, da je vse treba zidati na temelj božjih zapovedi; narode hoče poučiti, da je zadoščevanje za greh in nezvestobo potrebno.

Kakor sveti oče Pij XII. pri vsaki priložnosti priporoča kot najbolj izdatno rešilno sredstvo iz vsakovrstnih stisk in tegob — molitev, tako je tudi prevzvišeni gospod škof krepko naglasil, da bo stiske ublažila in skrajšala naša skupna molitev, in sicer molitev, ki je polna žive vere in trdnega zaupanja. Marija je zaupala, četudi je s svojim Sinom morala bežati v tuje kraje; Marija je zaupala, četudi je njen božji Sin bil pribit na križ in mrtev položen v njeno naročje.

Marijo kličemo kot »Kraljico miru« v lavretanskih litanijah, odkar je to določil papež Benedikt XV. med prvo svetovno vojsko. Toda Slovenci smo imeli na Kureščku že davno poprej cerkev,

posvečeno Kraljici miru. Že nad sto let stari oltarji in slike pričajo o tem naslovu, in že pred 200 leti je bila tam gori vpeljana bratovščina Kraljice miru, ki je bila cerkveno odobrena okrog l. 1750. Zaupajmo tudi sedaj v njeno pomoč in varstvo. Naj svetu po Marijini priprošnji čimprej zasveti žarek zaželenega miru!

Tristoletnico, odkar je bila ustanovljena dolenska božja pot »Nova Štifta«, so praznovali na Mali Šmarin in predhodno nedeljo. Jubilejni svečanosti, ki je bila posvečena Kraljici miru, je dal glavni poudarek spominski govor ljubljanskega škofa dr. Gr. Rožmana in prošenjska procesija s svetim Rešnjim Telesom za mir. Naj bodo pobožne molitve in spokornosti velike množice po priprošnji prečiste Device Marije čimprej uslišane.

Goriška nadškofija. V svojo župnijo na Krasu se je vrnil župnijski upravitelj g. Srečko Rejec; v Nemški Rut pa ž. upravitelj g. Ernest Bandelj. G. Ladislav Piščanec, ki je upravljal župnijo Št. Vid pri Vipavi, je nastavljen kot kaplan v Cerknem. Vikarsko mesto v Stržiščih je nastopil g. Fr. Felc. Umeščen je bil kot župnik v Pevmi pri Gorici g. Anton Rutar. Za žup. upr. na Srpenico je prišel g. Mirko Mazorra, ki je bil poprej kaplan v Tolminu. Na njegovo mesto je postavljen novomašnik g. Stanko Pontar. — Kot župni upravitelj Temnice in Lipe je nastavljen novomašnik Efrem Mozetič iz Mirne pri Gorici.

Vzgoja

Vrata naših šol so zopet odprta. Mladina bo imela zopet dovolj priložnosti, da se bo bogatila s potrebnim znanjem. To je važen del vzgoje, ki pa mora sloveti na verskih in нравnih oporah. Prav zato je v načrt šolskega pouka uvrščen tudi krščanski nauk, ki vlija v mladinska srca zavest dolžnosti, ki jih ima vsakdo do Boga, do bližnjega, do domovine in do države; zlasti tudi zavest нравne poštenosti, ki ima v spolnjevanju božjih in cerkvenih zapovedi neomajno zaslombo in zagotovilo. Ni pa zadosti, če

bi bil verskonravni pouk vtesnen zgolj v ure veronauka, saj je namen, ki ga hoče vzgoja doseči, popoln človek; zato mora biti ves šolsko-vzgojni ustroj prepojen z versko-nravno mislijo in težnjo. In še to ne jamči zagotovo in vselej srečnega uspeha, če domača hiša, rodna družina ne stori svoje odgojne dolžnosti. Pa še posebno izdatno pomoč imamo danes pri vzgoji: mladinski tisk, mladinske liste, ki ustrezajo krščanskim načelom, podpirajo npravstvenost, utrjujejo lepo vedenje, krepe pravo značajnost, širijo izobrazbo in nudijo dovolj poštene zabave.

Tak zanesljiv verski listič za male je »Lučka«. Prikupljiv, zanimiv in živahen je.

Širše polje pa orje »Vrtec«, ki se je zadnja leta povzpел do vodilnega mladinskega glasila. Z mirno vestjo ga priporočamo. Je v zanesljivih rokah. Naj prihajata kakor doslej v vse hiše in družine, če ne obadva, pa vsaj eden.

Naredite, dragi starši, svojim otrokom zopet veselje in jim naročite »Lučko«, in če le morete tudi »Vrtec«. Dajte jim s tem zdrave dušne hrane, saj vidimo, kako potrebno jim je blažilo branje, ko strahotna poročila in pretresljive govorice o vojni in vojnih posledicah tako razdiralno vplivajo na mlada srca.

Z naročbo »Vrtec« in »Lučko« si boste izdatno olajšali težko vzgojno delo, ki zahteva toliko navora, pa se še lahko ponesreči, če starši ne store prav vsega, kar morejo, da bi se otroci obdržali na gredah poštenosti.

»Lučka« stane za vse šol. leto 6 L, »Vrtec« pa 20 Lir ob skupnem naročanju; za posameznike pa 25 Lir. (Uprava: Ljubljana, Kopitarjeva ul. 2. — Ničman.)

K našim slikam

Razlaganje božje postave. (Str. 2 na ovitku.) Ko so se Judje vrnili iz babilonske sužnosti, so pozidali tempelj in obzidje Jeruzalema. Obhajali so šotorski praznik. Duhovnik in pismouk Ezdra jim je pa vsāk dan bral knjigo božje postave. Navedemo iz Sv. pisma odlomek, ki spada k pričujoči sliki:

»Ti, Gospod, si pravičen v vsem, kar je prišlo nad nas, saj si ti delal po resnici, mi smo pa grešili. Naši kralji, naši knezi in naši očetje niso spolnjevali tvoje postave in tvojih zapovedi, katere si jim zapovedal. In niso ti služili v svojem kraljestvu in ob tvojih velikih dobrotah, katere si jim skazoval, in na prostorni mastni zemlji, katero si jim dal, in se niso odvrnili od svojih hudobnih misli. Glej, mi sami smo sedaj sužnji, in v deželi, ki si jo dal našim očetom, da bi uživali njen kruh in njene dobrote, smo sužnji. In kar donaša, se množi kraljem, ki si jih postavil nad nami zavoljo naših grehov; in oni gospodujejo z našimi teles in z našo živino po svoji volji, in v veliki stiski smo. Po vsem tem sklenemo torej zavezo in jo podpisemo, in zapečatijo naj jo naši leviti in naši duhovniki.« (Neh 9—10.)

Kazen božja: Smrt Heliodora. (Str. 3 na ovitku.) Sv. pismo (2 Mak 1—30) pripoveduje, da je sirski kralj Seleukos (187—176 pr. Kr.) poslal variha dvornega zaklada Heliodora v Jeruzalem, da bi pobral tempeljske dragocenosti. Ko je vdrl s svojimi spremljevalci na sveti prostor, se je prikazal zlatoopremljen jezdec na močnem konju, ki se je vzel in roparja pomandral s kopiti. Poleg jezdec sta stala dva mladeniča v svetlih oblačilih in bičala Heliodora, ki so ga nezvestnega odnesli.

Liturgično vzorno narejena monštranca. (Str. 353). Sredi okenca se položi telo Jezusovo v podobi kruha; na držalu (stebriču) je pa v podobi izraženo (simbolizirano) mistično (skrivnostno) telo Jezusovo: sveta Cerkev.

Ta monštranca ali ostenzorij je last cerkve sv. Antona opata v mestu Fossano (blizu Turina).

Na stojalu so včrtane značilne in pomenljive besede Jezusove: »Ego sum vitis — vos palmites« — jaz sem trta, vi mladike. V istem stojalu ima korenike trta, ki se razrašča po stebriču (držalu) in se v zgornjem, bistvenem delu monštranca razpleta, obložena z zlatim grozdjem, med listjem okrog križa, ki je v njega sredini prostor za sveto hostijo.

Na sprednji strani stojala se vidi sloka človeška postava s trojno krono (tiaro) na glavi, kar pomenja sveto Cerkev. Opira se na pastirsko palico (pastorale), z njo pa prebada sedmeroglavega zmaja, ki se plazi ob vznožju. V levici pa drži knjigo z napisom: »Corpus Christi-Ecclesia« — telo Kristusovo — Cerkev. Simbolična podoba je ogrnjena s plaščem; ob njegovem zlojnjem robu se vidijo drobne ovčice.

Oblica nad držalom je iz slonove kosti in ima vtisnjeno ime Jezusovo. V ramenih križa so okraski štirih kerubinov. Monštranca je dragoceno delo iz srebra in zlata ter okrašena z dragulji.

Nagrobni spomenik z reliefno sliko sv. Frančiška As. na Brezjah. (Str. 347.) Tam so pokopani † gg. O. F. M.: P. Jožef Bizavičar, P. Kalist Medič, P. Alojzij Bobnar, Fr. Rihard Kunst, Fr. Romuald Sink, P. Marijan Širca, Fr. Ernest Gorkič, P. Norbert Sušnik. Med njimi počiva tudi † mošenjski župnik Ivan Berlic.

Razno

Duhovne vaje za dekleta bodo od 6. do 10. novembra in od 26. do 30. decembra v Domu Device Mogočne. — Pričetek prvi petek ob 6. zvečer, sklep zadnji dan zjutraj. Oskrbnina 57 Lir. — Naslov: Predstojništvo Lichtenturnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg 8.

Za Bogoljubove naročnike in naročnice je bila darovana meseca septembra šestkrat sveta maša.

Prednostno ceno pri naročbi »Slovenčevega koledarja« za l. 1942 imajo tudi vsi, ki so naročeni na »Bogoljuba« in so naročnino že poravnali. Brž naročite!

Marijanski prazniki v oktobru. 3. Sv. Terezija Det. J. († 1897.) — Bl. Janez Massias O. Pr. († 1645.) — 7. Sopotnik rožnovenski. — 11. Materinstvo N. Lj. G. — 16. Čistost N. Lj. G. — 25. Marija dobre smrti.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI

Komunisti pravijo: Krščanstvo govori le o poslednjih rečeh, svet, gospodarsko življenje in kulturo pa hladno prezira.

Odgovor: Da to ni res, se vidi iz evangelija. Jezus je dejal: Išcite najprej božjega kraljestva in njegove pravice, ne pa:

samo božjega kraljestva. Bogatemu mladeniču je svetoval: »Pojdi, prodaj, kar imaš, in daj ubogim, potem pridi in hodi za menoj! Zakaj ne reče: Pojdi in daj ubogim? Torej prodajanje in kupovanje in trgovanje ni vražja ali pogubna stvar. V priliki o desetih minah brez obsojanja govori o človeku iz plemenitega rodu, ki je med služabnike razdelil deset min z naročilom: Trgujte, dokler ne pridem. Ko se je vrnil, je vele poklicati služabnike, da bi zvedel, kaj je vsak pritržil. Prvega in drugega je pohvalil, lenuha pa, ki je mino imel shranjeno doma v prtiču, je okaral: »Zakaj nisi dal mojega denarja v menjalnico in bi ga jaz po vrnitvi izterjal z obrestmi?«

Kako lepo govori o sejavcu in semenu in o možu, ki je zasadil vinograd, in ko se sreča z rimskim stotnikom, mu ne naredi pridige o nepotrebnosti ali pogubnosti vojaškega stanu.

Krščanska vera pravi: »Potrpi; saj nismo za ta, ampak za oni svet. Čim več boš tukaj trpel, tem lepšo krono boš tam prejel.« Zato krščanstvo ubogemu in trpečemu človeku noče in ne sme iskreno pomagati.

Odgovor: Spet je samo treba odpreti evangelij. Pri sv. Marku v začetku 8. poglavja beremo o Jezusu: »V onih dneh, ko je bilo spet mnogo ljudstva in niso imeli kaj jesti, je poklical učence in jim rekel: Ljudstvo se mi smili. Če jih odpustim lačne na njih dom, bodo na potu omagali... In jedli so in se nasitili...« čeprav bi kdo mislil, da bo Učenik rekel: »Blagor lačnim, zakaj njih je nebeško kraljestvo.

Podobno ravna Jezus z bolniki. Štirje možje n. pr. mu prinesejo mrtvoudnega. Gospod mu ne reče: »Kako srečen si, da moreš kaj trpeti in si tako nebesa služiti, kar ostani v postelji in še bolj se vdaj v božjo voljo!« Ne, to ni Jezusov evangelij, ampak: »Vstani, vzemi svojo posteljo in pojdi na svoj dom!« Kako krivična je torej trditev, da je vera opij za ljudstvo!

PROŠNJE IN ZAHVALE

M. K. — priporoča svetniškemu škofu † Fr. Baragu ozdravljenje svojega svaka, družinskega očeta, da bi bil rešen družini in otročičem in bi čudežno ozdravljenje mnogim mlačnim koristilo. — E. M. R. se zahvaljuje šk. Baragu za dosedanje pomoč in se priporoča še vnaprej v važnih in težkih zadevah ter za zdravje in mir; prav tako apost. misijonarju I. Knobleharju.

DIPLOMIRANA DENTISTINJA
za zobozdravstvo in zobno tehniko

IVANKA GOLTES

Sprejema: vsak torek, četrtek in soboto od 8. do 12. ure dopoldne. Na željo izven tega časa
Večje št. 117 (v hiši g. Kropiča)

VSEBINA: Članki: Kralju mučencev. (J. Simenc.) — Organizacija apost. dela. (A. Strupi.) — Lepota in moč sv. Cerkve. (J. Langerholz.) — Pol stoletja mašništva. (J. Kalan.) — K luči: „Samo, da sem pošten.“ — Takole iskro je dobro razpaliti. (A. Č.) — Marijine družbe: Po Baragovih stopinjah k Mariji. (Dr. A. Zdešar. Iz knjige „Slava Baragut“) — Ugasnilo je mlado življenje. Listek: Mati Mariča. (V. Zorman.) — Carstvo brezbožnikov. Iz življenja Cerkve: Po svetu, po domovini. Vzgoja. K našim slikam. Odgovori. Pesem: Venec zmage. (Franjo Neubauer.)

Cena »Bogoljubus«: za posamezne naročnike 9 Lir, v skupinah po 8 Lir; v Nemčiji 2 Rm., v Hrvaški 40 kun, v Franciji 32 fr., v Ameriki 1 dol. letno. — Izhaja mesečno.

Spisi, dopisi, slike se pošiljajo uredništvu »Bogoljubus« (Ljubljana) do 5. vsakega meseca. — Vse drugo se naslovi: Uprava »Bogoljubus« v Ljubljani.

Koledar apostolstva molitve za oktober 1941.

Mesečni zavetnik: Sv. Frančišek Asiški (†).

Mesečna namena molitve, blago-lovljena po sv. očetu:

Spolni namen:

Porast češčenja Kraljice presv. rožnega venca.

Misijski namen:

Spreobrnjenje Judov.

Dnevi	Godovi	Posebni dnevni nameni	Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa	
			Ljublj. škofija	Lavant. škofija
1 Sreda	Remigij, škof	Zadeve naših škofov	Ljublj., lazariisti	Laško
2 Četrtek	Angeli varuhi	Zaupanje v angele varuhe	Dovje	Loka pri Z. m.
3 Petek	Terezika, devica	Sveta ura, duše žrtve	Tomislj	Dol pri Hrastu.
4 Sobota	Frančišek As., sp.	Potrpežljivost v pomanjkanju	Gornji Logatec	Sv. Rupert n. L.
5 Nedelja	18. pob. Plac. in t.	Apostolstvo mož in fantov	Ambrus	Sv. Jedert n. L.
6 Poned.	Bruno, spozn.	Kartuzijani	Bloke	Razborje
7 Torek	Rožen v. Mat. i. b.	Molitev rož. venca v družinah	Ljublj., Sp. šiška	Trbovlje
8 Sreda	Brigita, vdova	Vdove in sirote	Rovte	
9 Četrtek	Dionizij, šk., m.	Župnije brez dušnih pastirjev	Polom	Sv. Miklavž n. L.
10 Petek	Frančišek Bor.	Češčenje presv. Evharistije	Smihel pri Žuž.	Sv. Marjeta p. R.
11 Sobota	Materinstvo M.B.	Otroška ljubezen do Marije	Vodice	Sv. Lenart n. L.
12 Nedelja	19. pob. Maksimil.	Pravičen mir	Sv. gora	Sirje
13 Poned.	Edvard, kralj	Srečna bodočnost domovine	Rob	Jurkloster
14 Torek	Kalist L. p., m.	Zavod in gimn. sv. Stanislava	Ljublj., Mar. dom	Sv. Jurij ob Pes.
15 Sreda	Terezija Vel., d.	Karmeličanke	Selo, Karmel	Videm
16 Četrtek	Hedviga, vdova	Posveća vzgoja v družinah	Bohinjska Bela	Brežice
17 Petek	Marjeta Alak., d.	Verskritev Sreč Jezusovemu	Kovor	Murska Sobota
18 Sobota	Luka, evang.	Pokorščina sv. Cerkvi	Horjul	Brežice, franč.
19 Nedelja	20. pob. Misijon.	Naši misijonarji	Golo	Cankova
20 Poned.	Janez Kancij, sp.	Božje varstvo za naš narod	Sv. Vid n. Cerk.	Brežice, bol. k.
21 Torek	Uršula, dev., m.	Uršulinke in njih zavodi	Ljublj., uršulinke	Gornja Lendava
22 Sreda	Melanij, škof	Naša Katoliška akcija	Škofja Loka	Rajhenburg
23 Četrtek	Severin, škof	Šolska mladina	St. Urška gora	
24 Petek	Rafael, nadang.	Zaupanje v božjo Previdnost	Dol pri Ljublj.	" trapisti
25 Sobota	Krizant in Dar.	Umirajoči brez duhovnika	Spodnji Brnik	" "
26 Nedelja	Kristus Kralj	Priznanje Kristusove kr. oblasti	Jezersko, Sv. Ana	Sevnica
27 Poned.	Frumencij, škof	Naši izseljenci	Ig	Gor. Petrovec
28 Torek	Simon in Juda	Lalki — apostoli	Črnuče	Plače
29 Sreda	Božidar, opat	Dušno pastirstvo med izseljenci	Rudnik	Kančovec
30 Četrtek	Alfonz Rodrig.	Duhovniški in redov. poklici	Lom	Bizeljsko
31 Petek	† Volbenk, škof	Ta mesec umrli	Radovljica	Dobova

Odpustki za oktober 1941.

Za ves oktober: Kdor koli odmoli tretji del rožnega venca (pet odstavkov) doma ali v cerkvi, dobi vselej sedem let odp. — P. o. pa na r. v. nedeljo ali v osminjo pod nav. pogoji vsi, ki na praznik in vsak dan v osminjo odmolijo vsaj tretji del r. v., če obenem obiščejo cerkev. — P. o. dobe kateri koli dan tisti, ki po omenjeni osminji v oktobru vsaj deset dni odmolijo tretji del r. venca.

Odpustki ob določenih dneh:

1. Sreda, prva v m.: P. o. vsem, ki opravijo kakšno nabožno vajo na č. sv. Jožefa, prejmejo sv. obh. in molijo po n. sv. o.

2. Četrtek, prvi v m.: P. o. čl. br. sv. R. T. v br. c.; če te brez velike težave ne morejo obiskati, pa v žup. c.

3. Petek, prvi v m.: P. o. 1. vsem, ki prejmejo pravno sv. obh., nekoliko premišljujejo dobrotljivost presv. Sreč J. in molijo po n. sv. o.;

2. čl. br. sv. S. J.; 3. čl. br. sv. R. T., kakor včeraj.

4. Sobota, prva v m. Sv. Frančišek Seraf.: P. o. 1. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška; 2. vsem, ki prejmejo sv. obh., opravijo kako nabožno vajo na č. Brezmadežni, da nekoliko zadostujejo za njej storjena žaljenja in molijo po n. sv. o.

5. Nedelja, prva v m., rožnovenska. Od sobote opoldne pa do nedelje polnoči dobe v cerkvah, kjer je ustanovljena r. v. br., vsi verniki p. o. pod navadnimi pogoji, in sicer tolikokrat, kolikorkrat obiščejo cerkev (oz. kapelo) in tam molijo p. n. sv. o. šestkrat »Oče naš«, »Zdrava M.« in »Čast bodi«. Odpustki se lahko darujejo tudi dušam v v. — Vrh tega čl. r. br. tri p. o.: 1. če v brat. c. molijo pobožno nekaj časa pred izp. sv. R. T.; 2. če v br. c. molijo po n. sv. o.; 3. če so pri mesečni proc. — P. o. čl. br. sv. S. J., tistim, ki nosijo viš. škap.

6. Ponedeljek. Sv. Marija Frančiška. P. o. vsem vernikom v cerkvah treh redov sv. Frančiška.

10. Petek. Sv. Danijel in tov. P. o. istim kakor šesti dan.

11. Sobota. Materinstvo D. Marije. Osmina sv. Frančiška. P. o.: 1. čl. br. N. Lj. G. v br. c.; 2. istim kakor šesti dan.

12. Nedelja (19. pob.). Sv. Serafin. P. o. istim kakor šesti dan.

15. Sreda. Sv. Terezija. P. o.: 1. Ta dan ali v osmini vsem vernikom v karmeliških cerkvah; 2. čl. škap. br. karm. M. B. tudi v žup. c., če ne morejo obiskati redovne; 3. tistim, ki nosijo viš.

škap.; 4. čl. br. sv. R. T. kakor drugi dan; 5. čl. družbe sv. Petra Kl., če molijo za razš. sv. vere p. n. sv. o.

19. Nedelja (20. pob.) misijonska. Sv. Peter Alkantarski. P. o. istim kakor šesti dan.

21. Torek. Sv. Uršula. P. o. čl. br. sv. Uršule ta dan ali v osmini v br. c.

26. Nedelja, zadnja v m. — Kristusa Kralja. Bl. Bonaventura. P. o. vsem, ki vsaj trikrat na teden skupno odmolijo sv. r. v. — P. o. tretje-rednikom.

28. Torek. Sv. Simon in Juda. P. o. čl. družbe sv. Petra Kl. kakor 15. dan.

30. Četrtek. Bl. Angel. P. o. istim kakor 6. dan.

Slovenčeva knjižnica! Če želite lepe, dobre in poceni knjige

se naročite na „SLOVENČEVO KNJIZNICO“, ki prične izhajati 1. oktobra. Knjige bodo izhajale vsakih 14 dni. Vsaka knjiga bo obsegala okrog 200 strani v lepi opremi in po večini s slikami. Vsaka knjiga bo veljala s a m o 5 lir.

Prva zbirka obsega 24 knjig. Izhajale bodo točno 1. in 15. v mesecu.

1. oktobra izide: TROP BREZ ZVONCEV.

Krasna pastirsko-lovska povest, ki jo je napisal Janez Jalen.

15. oktobra izide: MOJE JECE.

Presenetljiva knjiga znamenitega italijanskega pisatelja Silvia Pellica (1789-1854), ki je bil nekaj časa zaprt na ljubljanskem gradu. Knjiga umetniške vrednote in plemenitih človeških občutij.

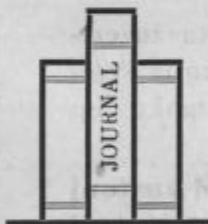
1. novembra izide: DEKLE Z BISERI.

Slavna Haggardova povest iz prvih časov krščanstva in o razdejanju Jeruzalema.

Vsaki 14 dni nova knjiga, za katero boste dali samo 15 Lir.

Knjige naročite z dopisnico pri upravi „Bogoljuba“ ali pa pri zastopnikih Slovencev „Slovenskega doma“ in „Domoljuba“. Najboljše pa je, da se naročite na vso zbirko, ki obsega 24 knjig, naenkrat, s tem olajšate nam delo, sami boste pa dobili zato knjige dostavljene na dom. Vsa zbirka (24 lepih knjig) stane samo 120 lir. Plačujete lahko mesečno! „SLOVENČEVA KNJIZNICA“, LJUBLJANA, KOPITARJEVA ULICA 6

SALDA - KONTE, STRACE - JOURNALE, ŠOLSKE ZVEZKE, MAPE, ODJEMALNE KNJIZICE, RISALNE BLOKE ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH

KNJIGOVEZNICA

LJUDSKE TISKARNE V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA ŠT. 6/II

LJUDSKA POSOJILNICA

sprejema hranilne vloge v vsaki višini in jih najugodnejše obrestuje, daje posojila na vknjižbo in proti poročilu. Po-ojilnica je bila ustanovljena 1895. leta.

zadruga z neomejenim jamstvom
v lastni palači v Ljubljani, Miklo-
šičeva 6, nasproti hotela „Union“

V LJUBLJANI

Veliko darilo

za

naročnike »Bogoljuba«

Naročite takoj

»SLOVENČEV KOLEDAR«

Tudi letos bodo naročniki »Bogoljuba« lahko dobili »Slovenčev koledar« po izredno ugodni ceni in sicer za 9 lir in 2 liri za pošiljatvene stroške, torej skupaj za 11— lir, dočim bo za nenaročnike naših listov stal koledar 20— lir.

Koledar bo verna slika današnjih dni.

V koledarju bo prelepa trobarvna slika žužemberške Matere Božje, ki jo bo vsakdo lahko iz koledarja izrezal, vstavil v okvir in bo tako lahko lep okras naših domov.

Vsak, kdor bo naročil koledar, bo dobil **zastonj** še lepe jaslice s številnimi pastirci, ovčkami in tudi s Sv. tremi kralji. Nobene naše hiše ne sme biti, ki o Božiču ne bi imela lepih domačih jaslic, ki Vam jih nudi »Slovenčev koledar« v dar. — Zato takoj naročite »Slovenčev koledar« pri Vaših poverjenikih »Bogoljuba« ali pa z dopisnico na upravo »Slovenčevega koledarja«, Ljubljana, Kopitarjeva ulica 6.

Ne odlašajte niti dneva, kajti le še par tednov imate časa!

Kazen božja: Smrt Heliodore.
(Glej pojasnilo: K našim slikam).

